

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976

15 JANVIER 1976

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention entre la Belgique et le Canada tendant à éviter les doubles impositions et à régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, signée à Ottawa le 29 mai 1975.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Gouvernement soumet à votre approbation la Convention conclue entre la Belgique et le Canada en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, signée à Ottawa le 29 mai 1975.

Les deux pays avaient déjà signé le 10 avril 1958 une telle convention (cf. Doc. parl. Chambre, session 1958-1959, n° 326-1, et session 1959-1960, n° 326-2). Celle-ci, approuvée par les Parlements des deux Etats, n'est cependant jamais entrée en vigueur, le Canada ayant entre-temps modifié sa politique à l'égard des investissements étrangers.

La nouvelle Convention est l'une des premières que le Canada a négociée depuis sa réforme fiscale de décembre 1971 et la nouvelle orientation de sa politique vis-à-vis des investisseurs étrangers.

Elle comble une lacune importante dans le réseau d'accords similaires de la Belgique puisque notre pays occupe un des premiers rangs parmi les pays étrangers investisseurs au Canada.

Comme les autres conventions de double imposition que la Belgique a conclues ces dernières années, la nouvelle Convention avec le Canada s'inspire, quant à son contenu et quant à la forme, de la Convention-modèle élaborée par le Comité fiscal de l'O. C. D. E. Quelques solutions particulières ont cependant dû être retenues pour tenir compte des particularités des législations des deux pays, de la situation économique du Canada, pays largement importateur de capitaux et de techniques, ou encore pour éviter des manœuvres frauduleuses.

La Convention comprend sept chapitres qui sont traités ci-après :

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976

15 JANUARI 1976

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Ottawa op 29 mei 1975.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Regering onderwerpt aan uw goedkeuring de te Ottawa op 29 mei 1975 tussen België en Canada gesloten overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen.

De twee landen hadden reeds op 10 april 1958 een dergelijke overeenkomst gesloten (cf. Gedr. Stuk Kamer, zitting 1958-1959, n° 326-1, en zitting 1959-1960, n° 326-2). Alhoewel die overeenkomst door de Parlementen van de twee Staten werd goedgekeurd, is zij nooit in werking getreden, aangezien Canada ondertussen zijn politiek ten opzichte van de buitenlandse investeringen had gewijzigd.

De nieuwe Overeenkomst is een van de eerste die Canada heeft tot stand gebracht na zijn belastinghervorming van 1971 en de nieuwe oriëntatie van zijn politiek ten opzichte van de buitenlandse investeringen.

Zij vult een belangrijke leemte aan in het net van de door België gesloten soortgelijke akkoorden, aangezien ons land een vooraanstaande plaats inneemt onder de vreemde landen die in Canada investeren.

Zoals de andere dubbelbelastingverdragen die België de jongste jaren heeft gesloten, is de nieuwe overeenkomst met Canada, naar vorm en inhoud, opgesteld volgens het modelverdrag van het Fiscaal Comité van de O. E. S. O. Er dienden evenwel enkele bijzondere oplossingen te worden aangenomen om rekening te houden met de bijzonderheden in de wetgevingen van de twee Staten, met de economische toestand van Canada dat een groot invoerder is van kapitalen en van technieken, of nog om frauduleuse handelwijzen te voorkomen.

De Overeenkomst bevat zeven hoofdstukken die hierna worden behandeld.

I. — Champ d'application de la Convention (art. 1 et 2).

L'article 1er réserve le bénéfice de la Convention aux résidents d'un ou de chacun des deux Etats.

Aux termes de l'article 2, § 1er, la Convention s'applique aux impôts sur le revenu — actuels et futurs — perçus pour le compte de chacun des Etats contractants. En principe, les impôts sur le revenu perçus par les pouvoirs subordonnés ne sont donc pas visés. En Belgique, la Convention s'appliquera cependant aussi, en vertu du § 3, aux impôts locaux sur le revenu. Il en ira de même au Canada, pour ce qui concerne les impôts des provinces : dans la mesure où ceux-ci sont perçus sous forme d'additionnels aux impôts fédéraux, la Convention s'appliquera d'office; d'autre part, les provinces canadiennes qui perçoivent un impôt autonome sur le revenu alignent leur position sur celle du Gouvernement fédéral pour l'application des conventions. En fait, la Convention assure donc la réciprocité dans le domaine des impôts qu'elle vise.

II. — Définition des principales notions utilisées dans la Convention (art. 3 à 5).

Dans leur ensemble, les définitions reprises sous les articles 3 à 5 correspondent à celles de la convention-modèle O. C. D. E. et des conventions récentes conclues par la Belgique.

Deux particularités doivent toutefois retenir l'attention :

— les successions (estates) et les fiducies (trusts) résidentes du Canada tombent dans le champ d'application de la Convention tant pour les revenus qu'elles perçoivent que pour les revenus qu'elles distribuent (art. 3, § 1er, 3°);

— lorsque, suivant les législations nationales, une société devra être considérée comme étant résidente à la fois des deux Etats, le domicile fiscal au sens de la Convention sera fixé d'un commun accord eu égard non seulement au siège de direction effective, mais aussi à d'autres éléments pertinents tels que le lieu de constitution de la société (le Canada entend ainsi se prémunir contre le transfert à l'étranger à des fins d'évasion fiscale, du siège de direction des sociétés). A défaut d'un tel accord, la société ne sera considérée comme résidente d'aucun des Etats contractants pour l'application de certains articles de la convention (art. 4, § 3).

III. — Régime d'imposition applicable dans l'Etat de la source aux diverses catégories de revenus (art. 6 à 22).

Suivant le régime qui leur est applicable dans l'Etat de la source, les revenus peuvent être classés en trois catégories.

1° Revenus exemptés dans l'Etat de la source :

— les bénéfices tirés de l'exploitation, en trafic international, de navires ou d'aéronefs (art. 8, § 1er);

— les droits d'auteur, en ce non compris les redevances afférentes aux films (art. 12, § 3);

I. — Werkingssfeer van de Overeenkomst. (Artt. 1 en 2).

Artikel 1 reserveert het genot van de Overeenkomst aan de inwoners van één of van beide Staten.

Volgens de bewoordingen van artikel 2, § 1 is de Overeenkomst van toepassing op de — huidige en toekomstige — belastingen naar het inkomen die ten behoeve van elk van de overeenkomstsluitende Staten worden geheven. In beginsel zijn de door de ondergeschikte machten geheven belastingen naar het inkomen dus niet beoogd. In België is de Overeenkomst, krachtens § 3, echter ook van toepassing op de plaatselijke belastingen naar het inkomen. In Canada geldt voor de belastingen van de provincies het volgende : in zoverre als deze belastingen in de vorm van bijbelasting op de federale belastingen worden geheven zal de Overeenkomst ambtshalve worden toegepast; anderdeels regelen de Canadese provincies, die een autonome belasting naar het inkomen heffen, hun toestand naar die van de federale Regering voor de toepassing van de overeenkomsten. In feite zorgt die Overeenkomst dus voor de wederkerigheid op het gebied van de belastingen die zij beoogt.

II. — Bepaling van de voornaamste begrippen uit de Overeenkomst (art. 3 tot 5).

In hun geheel stemmen de bepalingen van de artikelen 3 tot 5 overeen met die van het O. E. S. O.-modelverdrag en met die van de jongste door België gesloten overeenkomsten.

De aandacht wordt evenwel gevestigd op twee bijzonderheden :

— de nalatenschappen (estates) en de trusts vallen in de werkingssfeer van de Overeenkomst, zo wel voor de inkomsten die zij verkrijgen als voor de inkomsten die zij uitdelen (art. 3, § 1, 3°);

— indien volgens de interne wetgevingen een vennootschap zal worden beschouwd te gelijktijd inwoner van beide Staten te zijn, zal de fiscale woonplaats, in de zin van de Overeenkomst, in onderlinge overeenstemming worden bepaald met inachtneming niet alleen van de plaats van de werkelijke leiding, maar ook van de andere ter zake dienende criteria zoals de plaats van oprichting van de vennootschap (Canada wil zich dus beveiligen tegen het overbrengen naar het buitenland van de plaats van leiding van de vennootschap met het oog op belastingontduiking). Bij ontstentenis van zulke overeenstemming, zal de vennootschap voor de toepassing van sommige artikelen van de Overeenkomst geacht worden geen inwoner te zijn van een van de overeenkomstsluitende Staten (art. 4, § 3).

III. — Aanslagregeling die in de bronstaat op de verschillende categorieën van inkomsten van toepassing is (artt. 6 tot 22).

Naar gelang van de regeling die in de bronstaat van toepassing is, kunnen de inkomsten in drie groepen worden ingedeeld.

1° Inkomsten vrijgesteld in de bronstaat :

— winsten uit de exploitatie van schepen of luchtvaartuigen in internationaal verkeer (art. 8, § 1);

— auteursrechten, met uitzondering van royalty's voor films (art. 12, § 3);

— les plus-values provenant de l'aliénation :

a) de navires ou d'aéronefs exploités en trafic international ou de biens mobiliers affectés à leur exploitation (art. 13, § 2, 2e alinéa);

b) de biens mobiliers qui ne font pas partie de l'actif d'un établissement stable ou d'une base fixe situé dans l'Etat de la source, sauf s'il s'agit d'actions de sociétés dont l'activité essentielle consiste en l'achat, la vente ou la gestion de terrains ou d'immeubles sis dans l'Etat de résidence de la société et sous réserve d'une exception concernant les résidents belges qui ont la nationalité canadienne et qui ont été résidents du Canada à un moment donné (art. 13, §§ 3 à 5);

— les pensions ou rentes alimentaires, pour autant qu'elles soient imposées dans l'Etat de résidence (art. 18, § 4);

— les sommes que les étudiants, stagiaires et apprentis reçoivent de l'étranger pour couvrir leurs frais d'entretien, d'études ou de formation dans l'Etat où ils séjournent (art. 20).

2° Revenus soumis à une imposition limitée dans l'Etat de la source.

a) Dividendes (art. 10).

L'impôt susceptible d'être prélevé sur les dividendes dans l'Etat de la source ne peut excéder 15 % du montant brut, quand la participation génératrice des dividendes ne se rattache pas effectivement à un établissement stable ou à une base fixe dont le bénéficiaire dispose dans l'Etat de la source.

La même limitation s'appliquera au Canada à l'impôt sur les succursales (branch tax) qui frappe — après déduction de l'impôt des sociétés — les bénéfices non réinvestis au Canada des succursales canadiennes de sociétés belges (taxation extra-territoriale des dividendes); la « branch tax » ne pourra toutefois être perçue qu'à charge des sociétés belges dont l'activité s'exerce principalement au Canada.

b) Intérêts (art. 11).

L'impôt pouvant généralement être prélevé dans l'Etat de la source est limité à 15 % du montant normal des intérêts, lorsque la créance génératrice de ceux-ci ne se rattache pas effectivement à un établissement stable ou à une base fixe dont le bénéficiaire dispose dans ledit Etat.

Sont cependant exonérés d'impôt dans l'Etat de la source, les intérêts représentant des pénalisations pour paiement tardif et les intérêts de créances commerciales sauf si les entreprises débitrice et créancière sont associées.

c) Redevances (art. 12).

L'impôt pouvant être perçu sur le montant brut normal des redevances dans l'Etat de la source est limité à 10 %. Les droits d'auteur sont cependant exonérés d'impôt dans l'Etat de la source. La limitation ou l'exonération ne s'appliquent pas lorsque le droit ou le bien générateur des redevances se rattache effectivement à un établissement stable ou à une base fixe dont le bénéficiaire dispose dans ledit Etat.

d) Revenus tirés de successions ou fiducies canadiennes (art. 21).

— Vermögensgewinnen die voortkomen uit de vervreemding :

a) van schepen of luchtvaartuigen die in internationaal verkeer worden geëxploiteerd of van roerende goederen die bij de exploitatie daarvan worden gebruikt (art. 13, § 2, lid 2);

b) van roerende goederen die geen deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van een in de bronstaat gelegen vaste inrichting of vaste basis, behalve indien het gaat om aandelen van vennootschappen waarvan de werkzaamheid hoofdzakelijk bestaat uit de aankoop, de verkoop of het beheer van in de woonstaat van de vennootschap gelegen terreinen of onroerende goederen en onder voorbehoud van een uitzondering betreffende de inwoners van België die de Canadese nationaliteit bezitten en die op een bepaald tijdstip inwoner van Canada zijn geweest (art. 13, §§ 3 tot 5);

— pensioenen of onderhoudsgelden, voor zover zij in de woonstaat worden belast (art. 18, § 4);

— de bedragen die studenten, stagiairs of voor een beroep of bedrijf in opleiding zijnde personen uit het buitenland verkrijgen om in de Staat waar zij verblijven hun onderhoud, studie of opleiding te bekostigen (art. 20).

2° Inkomsten aan een beperkte belasting onderworpen in de bronstaat :

a) Dividenden (art. 10).

De belasting mag in de bronstaat niet hoger zijn dan 15 % van het brutobedrag van de dividend, indien het aandelenbezit uit hoofde waarvan de dividend worden betaald niet wezenlijk is verbonden met een in de bronstaat gelegen vaste inrichting of vaste basis van de geniet. er.

In Canada is dezelfde beperking van toepassing op de belasting van de filialen (branch tax) die — na aftrek van de vennootschapsbelasting — de in Canada niet wederbelegde winsten van de Canadese filialen van Belgische vennootschappen treft (extra-territoriale belastingheffing van dividend); de « branch tax » zal evenwel slechts worden geheven van Belgische vennootschappen die hun werkzaamheid hoofdzakelijk in Canada uitoefenen.

b) Interest (art. 11).

De belasting die in de regel in de bronstaat mag worden ingehouden, wordt beperkt tot 15 % van het normale bedrag van de interest, indien de schuldvordering die de interest oplevert niet wezenlijk is verbonden met een vaste inrichting of een vaste basis waarover de geniet. er in die Staat beschikt.

Er is nochtans vrijstelling van belasting in de bronstaat voor de interest die een boete is voor te late betaling en voor interest van handelsschuldvorderingen behalve indien de schuldenaar en de schuldeiser afhankelijke ondernemingen zijn.

c) Royalty's (art. 12).

De belasting die in de bronstaat mag worden geheven op het normale brutobedrag van de royalty's wordt in de regel beperkt tot 10 %. Auteursrechten zijn echter in de bronstaat vrijgesteld. De beperking of de vrijstelling zijn niet van toepassing indien het recht of het goed dat de royalty's oplevert wezenlijk is verbonden met een vaste inrichting of met een vaste basis waarover de geniet. er in die Staat beschikt.

d) Inkomsten verkregen van Canadese nalatenschappen of trusts (art. 21).

L'impôt pouvant être perçu au Canada sur de tels revenus recueillis par un résident de la Belgique est limité à 15 % du montant brut des revenus, pour autant que le droit ou la participation qui produit les revenus ne se rattache pas effectivement à un établissement stable ou à une base fixe dont le bénéficiaire dispose au Canada.

3° Revenus imposables sans limitation dans l'Etat de la source.

Les revenus énumérés ci-après sont imposables sans limitation dans l'Etat de la source, lequel sera généralement soit l'Etat où les biens, l'établissement stable ou la base fixe sont situés, soit l'Etat où l'activité est exercée :

- les revenus de biens immobiliers (art. 6);
- les bénéfices d'un établissement stable d'une entreprise (art. 7);
- les plus-values provenant de l'aliénation :
 - a) de biens immobiliers (art. 13, § 1er);
 - b) de biens mobiliers faisant partie de l'actif d'un établissement stable ou d'une base fixe (art. 13, § 2, al. 1);
- les profits de professions libérales ou d'autres activités indépendantes produits dans une base fixe située dans l'Etat de la source (art. 14);
- les rémunérations des appointés et salariés du secteur privé, autres que les personnes occupées à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité en trafic international, sous réserve d'application de la règle dite des 183 jours (art. 15);
- les rétributions allouées, en raison de l'exercice de leur mandat, aux administrateurs, commissaires, etc. de sociétés par actions : ces revenus sont imposables dans l'Etat dont la société est un résident; toutefois, les rémunérations perçues en une autre qualité suivent, selon le cas, le régime applicable aux profits des professions libérales ou celui qui est généralement prévu pour les appointements et salaires du secteur privé (art. 16);
- les revenus des artistes et des sportifs, même attribués à une autre personne, sauf s'il est établi que l'artiste ou le sportif ne participe pas aux bénéfices de cette personne (art. 17);
- les pensions des secteurs privé et public, y compris les pensions de sécurité sociale et celles des anciens combattants, et les rentes (art. 18, §§ 1er à 3);
- les rémunérations des fonctionnaires publics, sous certaines conditions (art. 19);
- les éléments de revenu non expressément mentionnés dans la Convention (art. 22).

IV. — Prévention de la double imposition dans l'Etat du domicile fiscal (art. 23).

A. En Belgique (art. 23, § 1er).

Le régime applicable aux revenus de sources canadiennes recueillis par des résidents de la Belgique peut se résumer comme suit :

De belasting die in Canada van zulke inkomsten, verkregen door inwoners van België, mag worden geheven wordt beperkt tot 15 % van het brutobedrag van de inkomsten, voor zover het recht of het goed dat de inkomsten oplevert niet wezenlijk is verbonden met een vaste inrichting of met een vaste basis waarover de genietster in Canada beschikt.

3° Inkomsten aan een onbeperkte belasting onderworpen in de bronstaat :

De hiernavermelde inkomsten zijn zonder beperking belastbaar in de bronstaat, zijnde in de regel ofwel de Staat waar de goederen, de vaste inrichting of de vaste basis zijn gelegen, ofwel de Staat waar de werkzaamheid wordt verricht :

- inkomsten uit onroerende goederen (art. 6);
- winsten van een vaste inrichting van een onderneming (art. 7);
- meerwaarden uit de vervreemding :
 - a) van onroerende goederen (art. 13, § 1);
 - b) van roerende goederen die deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting of van een vaste basis (art. 13, § 2, lid 1);
- inkomsten uit vrije beroepen of andere zelfstandige werkzaamheden die worden verkregen in een in de bronstaat gelegen vaste basis (art. 14);
- beloningen van loon- en weddetrekkers uit de particuliere sector, niet zijnde personen die aan boord van een schip of luchtvaartuig in internationaal verkeer zijn tewerkgesteld, behoudens toepassing van de zogenaamde regel van de 183 dagen (art. 15);
- beloningen uit hoofde van hun mandaat toegekend aan beheerders, commissarissen, enz., van vennootschappen op aandelen : die inkomsten zijn belastbaar in de Staat waarvan de vennootschap inwoner is; de in een andere hoedanigheid verkregen beloningen volgen evenwel, naar het geval, de regeling die van toepassing is op baten van vrije beroepen of de algemene regeling voor lonen en salarissen uit de particuliere sector (art. 16);
- inkomsten van artiesten en sportbeoefenaars zelfs toegekend aan een andere persoon, behalve indien wordt aangetoond dat de artiest of de sportbeoefenaar niet deelneemt in de winsten van die persoon (art. 17);
- pensioenen van de particuliere en de openbare sector, met inbegrip van de pensioenen van sociale zekerheid en die van oudstrijders, alsmede renten (art. 18, §§ 1 tot 3);
- beloningen van openbare ambtenaren, onder bepaalde voorwaarden (art. 19);
- niet uitdrukkelijk in de Overeenkomst vermelde inkomsten (art. 22).

IV. — Vermijding van dubbele belasting in de domiciliestaat (art. 23).

A. In België (art. 23, § 1).

Voor de inwoners van België kan de regeling die op hun inkomsten uit bronnen in Canada van toepassing is, als volgt worden samengevat :

1° Revenus exemptes au Canada.

Ces revenus sont imposables en Belgique au taux plein et dans les conditions de droit commun.

2° Revenus soumis au Canada à une imposition limitée.

Il est remédié à la double imposition de ces revenus suivant les modalités prévues à l'article 23, § 1er, 2° et 4°.

a) Dividendes de participations permanentes recueillis par des sociétés belges : ces dividendes sont exonérés d'impôt des sociétés à concurrence de leur montant net;

b) Dividendes recueillis par des personnes physiques ou dividendes de participations non permanentes recueillis par des sociétés belges; intérêts, redevances ou revenus de successions ou de fiducies recueillis par des personnes physiques ou des sociétés : la Belgique impute sur son impôt la quotité forfaitaire d'impôt étranger de 15 % si — pour les revenus autres que les dividendes — ces revenus ont été effectivement imposés au Canada.

3° Revenus imposables sans limitation au Canada.

En règle générale, la Belgique exempte ces revenus mais elle peut les prendre en considération pour fixer le taux applicable aux autres revenus imposables des bénéficiaires (art. 23, § 1er, 1°). La Convention contient toutefois la disposition habituelle tendant à éviter un double dégrèvement par suite de l'imputation de pertes qu'une entreprise belge aurait subies dans un établissement stable située au Canada (art. 23, § 1er, 5°).

Lorsqu'il s'agit de plus-values résultant de l'aliénation de certaines actions ou participations visées à l'article 13, §§ 3 à 5 ou d'éléments de revenus non expressément mentionnés dans la Convention et qui ont subi effectivement l'impôt canadien, la Belgique doit limiter son impôt au montant qui serait dû suivant la législation belge s'il s'agissait de revenus professionnels réalisés et imposés à l'étranger.

B. Au Canada (art. 23, § 2).

Pour remédier à la double imposition des revenus que ses résidents tirent de Belgique et qui y sont imposables, le Canada impute sur son impôt afférent auxdits revenus, l'impôt perçu en Belgique sur les mêmes revenus.

V. — Dispositions spéciales (art. 24 à 28).

Cette partie contient les clauses habituelles relatives à diverses questions se rattachant directement au problème de la double imposition ou à l'application des impôts des deux Etats :

— non-discrimination (art. 24); à noter que cette disposition :

a) permet aux résidents de la Belgique personnes physiques, imposables au Canada sur certains revenus, de bénéficier sur demande du même taux d'imposition que les résidents du Canada;

b) n'empêche pas la Belgique d'imposer au taux de droit commun les bénéfices ou revenus des établissements sta-

1° Inkomsten die in Canada zijn vrijgesteld.

Deze inkomsten zijn in België tegen het volle tarief en volgens het interne recht belastbaar.

2° Inkomsten die in Canada aan een beperkte belasting zijn onderworpen.

De dubbele belasting van die inkomsten wordt verholpen op de wijze als is bepaald in artikel 23, § 1, 2° en 4°.

a) Dividenden uit vaste deelnemingen verkregen door Belgische vennootschappen : die dividendden zijn vrijgesteld van de vennootschapsbelasting ten belope van hun nettobedrag;

b) Dividenden verkregen door natuurlijke personen of dividendden uit niet-vaste deelnemingen verkregen door Belgische vennootschappen; interest, royalty's of inkomsten van nalatenschappen of trusts verkregen door natuurlijke personen of door vennootschappen : België verrekent met zijn belasting het forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting van 15 % indien — voor de andere inkomsten dan dividendden — die inkomsten werkelijk in Canada werden belast.

3° Inkomsten die in Canada aan een onbeperkte belasting zijn onderworpen.

In de regel stelt België deze inkomsten vrij, doch mag er rekening mede houden om het belastingtarief te bepalen dat op de andere belastbare inkomsten van de genietters van toepassing is (art. 23, § 1, 1°). De Overeenkomst bevat evenwel de gewone bepaling tot vermindering van dubbele ontheffing wegens compensatie van verliezen die een Belgische onderneming in haar in Canada gevestigde vaste inrichting mocht hebben geleden (art. 23, § 1, 5°).

Indien het gaat om meerwaarden uit de vervreemding van sommige aandelen of deelnemingen waarvan sprake in artikel 13, §§ 3 tot 5 of van bestanddelen van inkomsten die niet uitdrukkelijk in de Overeenkomst zijn vermeld en die werkelijk de Canadese belasting hebben ondergaan, moet België zijn belasting beperken tot het bedrag dat volgens de Belgische wetgeving zou verschuldigd zijn indien het om in het buitenland behaalde en belaste bedrijfsinkomsten zou gaan.

B. In Canada (art. 23, § 2).

Om de dubbele belasting te verhelpen van de inkomsten die zijn inwoners in België genieten en alhier belastbaar zijn, verrekent Canada met zijn belasting op de gezegde inkomsten de in België op dezelfde inkomsten geheven belasting.

V. — Bijzondere bepalingen (art. 24 tot 28).

Dit deel bevat de gebruikelijke clausules met betrekking tot verschillende kwesties die rechtstreeks verband houden met het probleem van de dubbele belasting of met de toepassing van de belastingen van beide Staten :

— de non-discriminatie (artikel 24); er worde opgemerkt dat deze bepaling :

a) het de inwoners van België, natuurlijke personen, die in Canada op sommige inkomsten belastbaar zijn, mogelijk maakt op verzoek hetzelfde belastingtarief te genieten als de inwoners van Canada;

b) België niet belet tegen het tarief van het intern recht de winsten of inkomsten te belasten van Belgische vaste in-

bles ou des bases fixes belges des sociétés ou entités imposables comme telles en Belgique, résidentes du Canada;

— procédure amiable et octroi d'un délai spécial de réclamation aux contribuables frappés ou menacés d'une imposition non conforme à la Convention (art. 25);

— échange de renseignements (art. 26);

— limitation des effets de la Convention (art. 27 et 28).

Par ailleurs, la demande formulée par la Belgique d'inclure dans la Convention une disposition réglant l'assistance réciproque pour le recouvrement des impôts a été rejetée par le Canada qui, comme un certain nombre d'autres pays, est opposé à cette forme d'assistance administrative.

VI. — Dispositions finales (art. 29 et 30).

La Convention entrera en vigueur le quinzième jour suivant celui de l'échange des instruments de ratification.

Elle s'appliquera en Belgique aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier de l'année de l'échange des instruments de ratification et aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables prenant fin à partir du 31 décembre de l'année de cet échange.

La Convention ne pourra être dénoncée qu'après une période de trois ans à compter de l'année de l'échange des instruments de ratification.

* * *

En supprimant la double imposition des revenus transférés du Canada en Belgique et vice-versa, la Convention dont la conclusion est réclamée depuis longtemps par les milieux d'affaires belges apportera, dans son ensemble, une solution satisfaisante aux problèmes existants et créera dès lors un cadre extrêmement favorable au développement des investissements entre les deux Etats et à l'élargissement des relations d'affaires déjà importantes entre eux.

Elle donnera par ailleurs aux entreprises belges investissant au Canada la garantie d'être placées dans une position concurrentielle au moins aussi favorable que les entreprises des autres pays membres de la Communauté économique européenne.

C'est pourquoi le Gouvernement vous propose d'approuver rapidement la présente Convention afin qu'elle puisse entrer en vigueur dans le plus bref délai.

Au sujet du texte anglais de la Convention, qui fait foi à l'égard des textes français et néerlandais et qui, de l'avis du Conseil d'Etat, devrait être joint au projet de loi, il y a lieu de rappeler ce qui suit :

Lorsqu'un traité est conclu en plusieurs langues qui font foi — il s'agit d'une tendance qui se manifeste de plus en plus — cela signifie que n'importe lequel de ces textes peut être invoqué. On pourrait en conclure que le Parlement

richtingen of vaste basissen van vennootschappen of eenheden, inwoners van Canada, die als dusdanig in België belastbaar zijn;

— de regeling voor onderling overleg en de openstelling van een speciale bezwaartermijn voor belastingplichtigen die door een belastingheffing, die niet in overeenstemming is met de Overeenkomst, worden getroffen of bedreigd (art. 25);

— het uitwisselen van inlichtingen (art. 26);

— de beperking van de werking van de Overeenkomst (art. 27).

Anderzijds werd het door België geformuleerde verzoek om in de Overeenkomst een bepaling op te nemen tot regeling van de wederzijdse bijstand voor de invordering van de belastingen door Canada verworpen dat, zoals een bepaald aantal andere landen, tegen deze vorm van administratieve bijstand is gekant.

VI. — Slotbepalingen (art. 29 en 30).

De Overeenkomst zal in werking treden op de vijftiende dag na de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden.

Zij zal in België van toepassing zijn op de bij de bron verschuldigde belastingen met betrekking tot inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld vanaf 1 januari van het jaar van de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden en op de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die vanaf 31 december van het jaar van die uitwisseling eindigen.

De Overeenkomst zal slechts kunnen worden opgezegd na een periode van drie jaar te rekenen van het jaar van de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden.

* * *

Door de dubbele belasting van de van Canada naar België en vice-versa overgemaakte inkomsten uit te schakelen, zal de Overeenkomst waarvan de totstandkoming sedert lang door de Belgische zakenmiddelen wordt gevraagd, in haar geheel een bevredigende oplossing brengen voor de bestaande problemen en aldus een uiterst gunstige sfeer in het leven roepen voor de ontwikkeling van de investeringen tussen de twee Staten en voor de uitbreiding van de nu reeds belangrijke zakenrelaties.

Zij zal bovendien de Belgische ondernemingen die in Canada investeren in een concurrentiële toestand plaatsen die ten minste even gunstig is als die van de ondernemingen van de andere lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap.

De Regering stelt U dan ook voor onderhavige Overeenkomst spoedig goed te keuren opdat zij binnen korte tijd in werking kan treden.

In verband met de Engelse tekst van de Overeenkomst, die gelijkelijk authentiek is met de Nederlandse en de Franse, en die volgens het advies van de Raad van State bij het wetsontwerp zou dienen te worden gevoegd, weze nogmaals het volgende vermeld :

Wanneer een verdrag gesloten is in meerdere talen die rechtsgeldig zijn — en deze tendens uit zich meer en meer — betekent dit dat om het even welke van de teksten kan ingeroepen worden. Daaruit zou men kunnen besluiten dat het

doit approuver tous les textes et que tous ces textes doivent être publiés au *Moniteur belge* (1).

A ce sujet il y a toutefois lieu de se référer à la loi du 31 mai 1961 relative à l'emploi des langues en matière législative, à la présentation, à la publication et à l'entrée en vigueur des textes légaux et réglementaires (*Moniteur belge* du 21 juin 1961). En son article 8, cette loi stipule qu'un traité est publié au *Moniteur belge* en néerlandais et en français (textes faisant foi ou traductions) et seulement dans une autre langue (p. ex. l'anglais) lorsque ni le texte néerlandais, ni le texte français ne font foi.

Le Gouvernement s'inspire de ces dispositions lorsqu'il dépose au Parlement les projets de loi portant approbation de traités.

Toutefois, déférant au désir exprimé par les Chambres, un exemplaire dans toutes les langues authentiques est déposé pour information aux greffes lors du dépôt des projets de loi.

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre des Finances,

W. DE CLERCQ.

Le Ministre du Commerce extérieur,

M. TOUSSAINT.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre saisi par le Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au développement, le 3 septembre 1975, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de la Convention entre la Belgique et le Canada tendant à éviter les doubles impositions et à régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, signée à Ottawa le 29 mai 1975 », a donné le 8 octobre 1975 l'avis suivant :

Le projet de loi soumis à l'avis du Conseil d'Etat tend à obtenir l'approbation d'une convention fiscale intervenue entre la Belgique et le Canada, le 29 mai 1975.

L'article 9 appelle le commentaire suivant :

L'article 24, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus dispose :

« Lorsqu'une entreprise établie en Belgique se trouve directement ou indirectement dans les liens quelconques d'interdépendance à l'égard d'une entreprise établie à l'étranger, tous avantages anormaux ou bénévoles qu'en raison de ces liens elle consent à cette dernière ou à des personnes et entreprises ayant avec celles-ci des intérêts communs, sont ajoutés à ses propres bénéfices ».

Ce texte trouve application en cas de contrôle direct d'une entreprise belge sur une entreprise étrangère ou vice versa, ainsi que lorsqu'une ou plusieurs entreprises belges et un ou plusieurs entreprises étrangères dépendent d'une personne ou entreprise tierce, ou encore d'un même groupe.

Le juge du fond apprécie souverainement cette situation.

(1) Traités de l'O.N.U. : français, anglais, russe, chinois, espagnol; du Conseil de l'Europe : français, anglais; des Communautés européennes : français, néerlandais, italien, allemand, anglais, danois, irlandais; traités bilatéraux : variant de une à quatre langues.

Parlement zijn goedkeuring dient te geven aan alle teksten en dat alle teksten in het *Belgisch Staatsblad* moeten bekendgemaakt te worden (1).

In verband hiermede dient echter verwezen te worden naar de wet van 31 mei 1961 betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, het opmaken, bekendmaken en in werking treden van wetten en verordeningen (*Belgisch Staatsblad* : 21 juni 1961). In artikel 8 van deze wet is bepaald dat, indien een verdrag wordt gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* dit dient te gebeuren in het Nederlands en in het Frans (authentieke tekst of vertaling) en alleen dan in een andere taal (b.v. het Engels) indien noch de Nederlandse noch de Franse teksten rechtsgeldig zijn.

De Regering laat zich door deze wetsbepaling leiden bij het indienen bij het Parlement van de wetsontwerpen houdende goedkeuring van verdragen.

Om echter aan de wens van de Kamers tegemoet te komen, wordt een exemplaar in alle authentieke talen ter inzage bij de griffies gedeponneerd bij het indienen van de wetsontwerpen.

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Financiën,

W. DE CLERCQ.

De Minister van Buitenlandse Handel,

M. TOUSSAINT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 3e september 1975 door de Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Ottawa op 29 mei 1975 », heeft de 8e oktober 1975 het volgend advies gegeven :

Het aan de Raad van State voorgelegde wetsontwerp strekt tot goedkeuring van een overeenkomst inzake belastingen, tussen België en Canada gesloten op 29 mei 1975.

Over artikel 9 moet het volgende worden gezegd :

Artikel 24, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen bepaalt :

« Wanneer een in België gevestigde onderneming zich rechtstreeks of onrechtstreeks in enigerlei band van wederzijdse afhankelijkheid bevindt ten aanzien van een in het buitenland gevestigde onderneming, worden alle abnormale of voordelige voordelen die zij wegens die band verleent aan laatstbedoelde onderneming, of aan personen en ondernemingen die met deze belangen gemeen hebben, bij haar eigen winsten gevoegd ».

Deze tekst vindt toepassing ingeval een Belgische onderneming rechtstreeks toezicht heeft op een buitenlandse onderneming of omgekeerd, en ook als een of meer Belgische ondernemingen en een of meer buitenlandse ondernemingen samen afhangen van een derde persoon of onderneming of nog van een zelfde groep.

De feitenrechter oordeelt over die toestand op onaantastbare wijze.

(1) Verdragen van de U.N.O. : Frans, Engels, Russisch, Chinees, Spaans; van de Raad van Europa : Engels, Frans; van de Europese Gemeenschappen : Frans, Nederlands, Italiaans, Duits, Engels, Deens, Iers; bilaterale verdragen : variërend van één tot vier talen.

Dans son article 9, la convention belgo-canadienne traite du même problème en des termes qui diffèrent sensiblement de ceux de l'article 24 du Code belge des impôts sur les revenus. Alors que la convention s'intéresse aux « bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été obtenus », le Code belge des impôts sur les revenus vise les « avantages anormaux ou bénévoles ».

Cependant, cet article 9 peut être interprété comme autorisant la Belgique à rectifier les comptes des entreprises dont les dirigeants ont renoncé à certains bénéfices au profit de personnes résidant ou d'établissements situés au Canada, sans que cette disposition de droit international donne par elle-même des pouvoirs à l'administration belge pour imposer ces suppléments de bénéfices. Le traité prévoit, en effet, que ces bénéfices « peuvent » être inclus...

L'article 24 du Code des impôts sur les revenus reste, en ce cas, la seule disposition permettant à l'administration fiscale d'agir contre les pratiques anormales existant entre sociétés interdépendantes. Toutefois, cet article 24 ne pourra être utilisé à l'égard des sociétés belges liées à des sociétés canadiennes que dans les conditions d'exercice énoncées à l'article 9 de la convention, qui semblent plus restrictives.

* * *

Le texte de la convention en langue anglaise, qui fait foi à l'égal des textes français et néerlandais, devra être joint au projet de loi qui sera déposé sur le bureau des chambres législatives.

La chambre était composée de :

Messieurs : J. Masquelin, président,
H. Rousseau et J. van den Bossche, conseillers d'Etat,
R. Pirson et F. Rigaux, assesseurs de la section de législation,
E. Van Vyve, greffier de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. van den Bossche.

Le rapport a été présenté par M. G. Piquet, premier auditeur.

Le Greffier,
E. VAN VYVE.

Le Président,
J. MASQUELIN.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, de Notre Ministre des Finances et de Notre Ministre du Commerce extérieur,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, Notre Ministre des Finances et Notre Ministre du Commerce extérieur sont chargés de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

La Convention entre la Belgique et le Canada tendant à éviter les doubles impositions et à régler certaines autres

Artikel 9 van de Belgisch-Canadese overeenkomst behandelt hetzelfde probleem in bewoordingen die merklijk verschillen van die van artikel 24 van het Belgische Wetboek van de inkomstenbelastingen. Terwijl de overeenkomst handelt over « winsten welke zonder deze voorwaarden zouden zijn behaald », spreekt het Belgisch Wetboek van de inkomstenbelastingen van « abnormale of goedgegunstige voordelen ».

Dat artikel 9 kan echter zo worden geïnterpreteerd, dat het België machtigt tot het wijzigen van de rekeningen van ondernemingen waarvan de bestuurders van bepaalde winsten hebben afgezien ten behoeve van in Canada verblijvende personen of aldaar gevestigde instellingen, zonder dat die internationaalrechtelijke bepaling uit zichzelf aan de Belgische administratie bevoegdheden verleent om die bijkomende winsten te belasten. De overeenkomst bepaalt immers dat die winsten « mogen » worden begrepen...

Artikel 24 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen blijft in dat geval de enige bepaling die het belastingbestuur machtigt om op te treden tegen abnormale praktijken tussen onderling afhankelijke vennootschappen. Dat artikel 24 zal echter ten aanzien van Belgische vennootschappen die met Canadese vennootschappen verbonden zijn, alleen mogen worden toegepast onder de enger lijkende uitoefeningsvoorwaarden welke artikel 9 van de overeenkomst stelt.

* * *

De Engelse tekst van de overeenkomst die gelijkelijk authentiek is met de Nederlandse en de Franse, zal moeten worden gevoegd bij het wetsontwerp dat bij de Wetgevende Kamers zal worden ingediend.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : J. Masquelin, voorzitter,
H. Rousseau en J. van den Bossche, staatsraden,
R. Pirson en F. Rigaux, bijzitters van de afdeling wetgeving,
E. Van Vyve, afdelingsgriffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. van den Bossche.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. Piquet, eerste auditeur.

De Griffier,
E. VAN VYVE.

De Voorzitter,
J. MASQUELIN.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN.

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking, van Onze Minister van Financiën en van Onze Minister van Buitenlandse Handel,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking, Onze Minister van Financiën en Onze Minister van Buitenlandse Handel zijn gelast, in Onze Naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

De Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige an-

questions en matière d'impôts sur le revenu, signée à Ottawa le 29 mai 1975, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 30 décembre 1975.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre des Finances,

W. DE CLERCQ.

Le Ministre du Commerce extérieur,

M. TOUSSAINT.

dere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Ottawa op 29 mei 1975, zal volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 30 december 1975.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Financiën,

W. DE CLERCQ.

De Minister van Buitenlandse Handel,

M. TOUSSAINT.

Convention entre la Belgique et le Canada tendant à éviter les doubles impositions et à régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu

Le Gouvernement belge
et
Le Gouvernement du Canada,

Désireux de conclure une Convention pour éviter la double imposition et régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu,

Sont convenus des dispositions suivantes :

I. Champ d'application de la Convention

Article Ier
Personnes visées

La présente Convention s'applique aux personnes qui sont des résidents d'un Etat contractant ou de chacun des deux Etats.

Article II
Impôts visés

1. La présente Convention s'applique aux impôts sur le revenu perçus pour le compte de chacun des Etats contractants, quel que soit le système de perception.

2. Sont considérés comme impôts sur le revenu, les impôts perçus sur le revenu total ou sur des éléments du revenu, y compris les impôts sur les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers ou immobiliers, les impôts sur le montant des salaires payés par les entreprises ainsi que les impôts sur les plus-values.

3. Les impôts actuels auxquels s'applique la Convention sont notamment :

- a) en ce qui concerne la Belgique :
 - (i) l'impôt des personnes physiques;
 - (ii) l'impôt des sociétés;
 - (iii) l'impôt des personnes morales;
 - (iv) l'impôt des non-résidents,

y compris les précomptes, les décimes et centimes additionnels auxdits impôts et précomptes, ainsi que la taxe communale additionnelle à l'impôt des personnes physiques, (ci-après dénommés « l'impôt belge »);

- b) en ce qui concerne le Canada :

les impôts sur le revenu perçus par le Gouvernement du Canada, (ci-après dénommés « l'impôt canadien »).

4. La Convention s'appliquera aussi aux impôts de nature identique ou analogue qui entreraient en vigueur après la date de signature de la présente Convention et qui s'ajouteraient aux impôts actuels ou qui les remplaceraient. Les autorités compétentes des Etats contractants se communiqueront les modifications importantes apportées à leurs législations fiscales respectives.

II. Définitions

Article III
Définitions générales

1. Au sens de la présente Convention, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente :

a) (i) le terme « Belgique », employé dans un sens géographique, désigne le territoire du Royaume de Belgique, y compris toute région située au-delà des eaux territoriales de la Belgique qui est une région à l'intérieur de laquelle la Belgique peut exercer des droits à l'égard du sol et du sous-sol de la mer et de leurs ressources naturelles;

(ii) le terme « Canada », employé dans un sens géographique, désigne le territoire du Canada, y compris toute région située au-delà des eaux territoriales du Canada qui est une région à l'intérieur de laquelle le Canada peut exercer des droits à l'égard du sol et du sous-sol de la mer et de leurs ressources naturelles;

Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen

De Regering van België
en
De Regering van Canada,

Wensende een Overeenkomst te sluiten tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen,

Zijn het volgende overeengekomen :

I. Reikwijdte van de Overeenkomst

Artikel I

Personen op wie de Overeenkomst van toepassing is

Deze Overeenkomst is van toepassing op personen die inwoner zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstsluitende Staten.

Artikel II

Belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is

1. Deze Overeenkomst is van toepassing op belastingen naar het inkomen die, ongeacht de wijze van heffing, worden geheven ten behoeve van elk van de overeenkomstsluitende Staten.

2. Als belastingen naar het inkomen worden beschouwd, belastingen die worden geheven naar het gehele inkomen of naar bestanddelen van het inkomen, daaronder begrepen belastingen naar voordelen verkregen uit de vervreemding van roerende of onroerende goederen, belastingen naar het bedrag van de door ondernemingen betaalde lonen of salarissen, alsmede belastingen naar waardevermeerdering.

3. De bestaande belastingen, waarop de Overeenkomst van toepassing is, zijn met name :

- a) voor België :
 - (i) de personenbelasting;
 - (ii) de vennootschapsbelasting;
 - (iii) de rechtspersonenbelasting;
 - (iv) de belasting der niet-verblijfhouders,

met inbegrip van de voorheffingen, de opdecimen en opcentiemen op de hierboven vermelde belastingen en voorheffingen, alsmede de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting (hierna te noemen « Belgische belasting »);

- b) voor Canada :

de door de Regering van Canada geheven inkomstenbelastingen (hierna te noemen « Canadese belasting »).

4. De Overeenkomst zal ook van toepassing zijn op elke gelijke of in wezen gelijksoortige belasting die na de datum van de ondertekening van deze Overeenkomst naast of in de plaats van de bestaande belastingen wordt geheven. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten zullen elkaar de belangrijke wijzigingen die in hun onderscheidene belastingwetten zijn aangebracht, mededelen.

II. Begripsbepalingen

Artikel III
Algemene bepalingen

1. In deze Overeenkomst, tenzij het zinsverband anders verstaat :

a) (i) betekent het woord « België », in aardrijkskundig verband gebruikt, het grondgebied van het Koninkrijk België, met inbegrip van elk gebied voorbij de territoriale wateren van België dat een gebied is waarin België rechten met betrekking tot de zeebodem en de ondergrond en de natuurlijke rijkdommen daarvan mag uitoefenen;

(ii) betekent het woord « Canada », in aardrijkskundig verband gebruikt, het grondgebied van Canada, met inbegrip van elk gebied voorbij de territoriale wateren van Canada dat een gebied is waarin Canada rechten met betrekking tot de zeebodem en de ondergrond en de natuurlijke rijkdommen daarvan mag uitoefenen;

b) les expressions « un Etat contractant » et « l'autre Etat contractant » désignent, suivant le contexte, la Belgique ou le Canada;

c) le terme « personne » comprend les personnes physiques, les sociétés, les sociétés de personnes (partnerships) et tous autres groupements de personnes, y compris, dans le cas du Canada, les successions (estates) et les fiducies (trusts);

d) le terme « société » désigne toute personne morale ou toute autre entité qui est imposable comme telle sur ses revenus dans l'Etat dont elle est un résident; il désigne également une « corporation » au sens du droit canadien;

e) les expressions « entreprise d'un Etat contractant » et « entreprise de l'autre Etat contractant » désignent respectivement une entreprise exploitée par un résident d'un Etat contractant et une entreprise exploitée par un résident de l'autre Etat contractant;

f) le terme « impôt » désigne, suivant le contexte, l'impôt belge ou l'impôt canadien;

g) le terme « national » désigne :

(i) toute personne physique possédant la nationalité d'un Etat contractant;

(ii) toute personne morale, société de personnes et association constituées conformément à la législation en vigueur dans un Etat contractant;

h) l'expression « autorité compétente » désigne :

(i) en ce qui concerne la Belgique, le Ministre des Finances ou son délégué, et

(ii) en ce qui concerne le Canada, le Ministre du Revenu National ou son délégué.

2. Pour l'application de la Convention par un Etat contractant, toute expression qui n'est pas autrement définie a le sens qui lui est attribué par la législation dudit Etat régissant les impôts qui font l'objet de la Convention, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente.

Article IV Domicile fiscal

1. Au sens de la présente Convention, l'expression « résident d'un Etat contractant » désigne toute personne qui, en vertu de la législation dudit Etat, est assujettie à l'impôt dans cet Etat en raison de son domicile, de sa résidence, de son siège de direction ou de tout autre critère de nature analogue; elle désigne également, en ce qui concerne la Belgique, les sociétés de droit belge (autres que les sociétés par actions) qui ont opté pour l'assujettissement de leurs bénéfices à l'impôt des personnes physiques.

2. Lorsque, selon la disposition du paragraphe 1, une personne physique est considérée comme résidente de chacun des Etats contractants, le cas est résolu d'après les règles suivantes :

a) cette personne est considérée comme résidente de l'Etat contractant où elle dispose d'un foyer d'habitation permanent. Lorsqu'elle dispose d'un foyer d'habitation permanent dans chacun des Etats contractants, elle est considérée comme résidente de l'Etat contractant avec lequel ses liens personnels et économiques sont les plus étroits (centre des intérêts vitaux);

b) si l'Etat contractant où cette personne a le centre de ses intérêts vitaux ne peut être déterminé, ou qu'elle ne dispose d'un foyer d'habitation permanent dans chacun des Etats contractants, elle est considérée comme résidente de l'Etat contractant où elle séjourne de façon habituelle;

c) si cette personne séjourne de façon habituelle dans chacun des Etats contractants ou qu'elle ne séjourne de façon habituelle dans aucun d'eux, elle est considérée comme résidente de l'Etat contractant dont elle possède la nationalité;

d) si cette personne possède la nationalité de chacun des Etats contractants ou qu'elle ne possède la nationalité d'aucun d'eux, les autorités compétentes des Etats contractants tranchent la question d'un commun accord.

3. Lorsque, selon la disposition du paragraphe 1, une personne autre qu'une personne physique est considérée comme résidente de chacun des Etats contractants, les autorités compétentes des Etats contractants s'efforceront de trancher la question d'un commun accord en ayant égard à son siège de direction effective, au lieu où elle a été constituée ou créée et à tous autres éléments pertinents. A défaut d'un tel accord, ladite personne n'est considérée comme résidente d'aucun des Etats contractants pour l'application des articles VI à XXII inclus et de l'article XXIV.

b) betekenen de uitdrukkingen « een overeenkomstsluitende Staat » en « de andere overeenkomstsluitende Staat », België of Canada, al naar het zinsverband vereist;

c) omvat het woord « persoon » elke natuurlijke persoon, elke vennootschap, elke personenvennootschap (partnership) en elke andere vereniging van personen, met inbegrip, wat Canada betreft, van elke nalatenschap (estate) en elke trust;

d) betekent het woord « vennootschap » elke rechtspersoon of elk ander lichaam dat als zodanig in de Staat waarvan het een inwoner is, belastbaar is ter zake van zijn inkomen; het betekent eveneens een « corporation » in de zin van het Canadese recht;

e) betekenen de uitdrukkingen « onderneming van een overeenkomstsluitende Staat » en « onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat », onderscheidenlijk een onderneming gedreven door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat en een onderneming gedreven door een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat;

f) betekent het woord « belasting », Belgische belasting of Canadese belasting, al naar het zinsverband vereist;

g) betekent het woord « onderdaan » :

(i) elke natuurlijke persoon die de nationaliteit van een overeenkomstsluitende Staat bezit;

(ii) elke rechtspersoon, personenvennootschap en vereniging, die zijn rechtspositie als zodanig ontleent aan de wetgeving, die in een van de overeenkomstsluitende Staten van kracht is;

h) betekent de uitdrukking « bevoegde autoriteit » :

(i) in België : de Minister van Financiën of zijn bevoegde vertegenwoordiger, en

(ii) in Canada : de « Minister of National Revenue » of zijn bevoegde vertegenwoordiger.

2. Voor de toepassing van de Overeenkomst door een overeenkomstsluitende Staat heeft, tenzij het zinsverband anders vereist, elke niet anders omschreven uitdrukking de betekenis welke die uitdrukking heeft volgens de wetgeving van die overeenkomstsluitende Staat met betrekking tot de belastingen die het onderwerp van de Overeenkomst uitmaken.

Artikel IV Fiscale woonplaats

1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking « inwoner van een overeenkomstsluitende Staat » iedere persoon die, ingevolge de wetgeving van die Staat, aldaar aan belasting is onderworpen op grond van zijn woonplaats, verblijf, plaats van leiding of enige andere, soortgelijke omstandigheid; zij betekent ook, wat België betreft, elke vennootschap naar Belgisch recht — niet zijnde een vennootschap op aandelen — die de aanslag van haar winsten in de personenbelasting heeft gekozen.

2. Indien een natuurlijke persoon ingevolge de bepaling van paragraaf 1 inwoner van beide overeenkomstsluitende Staten is, gelden de volgende regels :

a) hij wordt geacht inwoner te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar hij een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft. Indien hij in beide overeenkomstsluitende Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht inwoner te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waarmee zijn persoonlijke en economische betrekkingen het nauwste zijn (middelpunt van de levensbelangen);

b) indien niet kan worden bepaald in welke overeenkomstsluitende Staat hij het middelpunt van zijn levensbelangen heeft, of indien hij in geen van de overeenkomstsluitende Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht inwoner te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar hij gewoonlijk verblijft;

c) indien hij in beide overeenkomstsluitende Staten of in geen van beide gewoonlijk verblijft, wordt hij geacht inwoner te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waarvan hij onderdaan is;

d) indien hij onderdaan is van beide overeenkomstsluitende Staten of van geen van beide, zullen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming regelen.

3. Indien een andere dan een natuurlijke persoon ingevolge de bepaling van paragraaf 1 inwoner is van beide overeenkomstsluitende Staten, trachten de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming te regelen met inachtneming van de plaats van zijn werkelijke leiding, de plaats van oprichting of stichting en alle andere ter zake dienende criteria. Bij ontstentenis van zulke overeenstemming, wordt die persoon voor de toepassing van de artikelen VI tot en met XXII en van artikel XXIV, geacht geen inwoner te zijn van een van de overeenkomstsluitende Staten.

Article V Etablissement stable

1. Au sens de la présente Convention, l'expression « établissement stable » désigne une installation fixe d'affaires où l'entreprise exerce tout ou partie de son activité.

2. L'expression « établissement stable » comprend notamment :

- a) un siège de direction;
- b) une succursale;
- c) un bureau;
- d) une usine;
- e) un atelier;
- f) une mine, une carrière ou tout autre lieu d'extraction de ressources naturelles;
- g) un chantier de construction ou de montage dont la durée dépasse douze mois.

3. On ne considère pas qu'il y a établissement stable si :

a) il est fait usage d'installations aux seuls fins de stockage, d'exposition ou de livraison de marchandises appartenant à l'entreprise;

b) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de stockage, d'exposition ou de livraison;

c) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de transformation par une autre entreprise;

d) une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins d'acheter des marchandises ou de réunir des informations pour l'entreprise;

e) une installation fixe d'affaires est utilisée pour l'entreprise aux seules fins de publicité, de fourniture d'informations, de recherches scientifiques ou d'activités analogues qui ont un caractère préparatoire ou auxiliaire.

4. Une personne (autre qu'un agent jouissant d'un statut indépendant, visé au paragraphe 5) qui agit dans un Etat contractant pour le compte d'une entreprise de l'autre Etat contractant est considérée comme constituant un établissement stable de l'entreprise dans le premier Etat si elle dispose dans cet Etat de pouvoirs qu'elle y exerce habituellement lui permettant de conclure des contrats au nom de l'entreprise, à moins que l'activité de cette personne ne soit limitée à l'achat de marchandises pour l'entreprise.

5. On ne considère pas qu'une entreprise d'un Etat contractant a un établissement stable dans l'autre Etat contractant où seul fait qu'elle y exerce son activité par l'entremise d'un courtier, d'un commissionnaire général ou de tout autre intermédiaire jouissant d'un statut indépendant, à condition que ces personnes agissent dans le cadre ordinaire de leur activité.

6. Le fait qu'une société résidente d'un Etat contractant contrôle ou est contrôlée par une société résidente de l'autre Etat contractant ou qui y exerce son activité (que ce soit par l'intermédiaire d'un établissement stable ou non) ne suffit pas, en lui-même, à faire de l'une quelconque de ces sociétés un établissement stable de l'autre.

III. Imposition des revenus

Article VI Revenus de biens immobiliers

1. Les revenus provenant de biens immobiliers, y compris les revenus des exploitations agricoles ou forestières, sont imposables dans l'Etat contractant où ces biens sont situés.

2. Au sens de la présente Convention, l'expression « biens immobiliers » est définie conformément au droit de l'Etat contractant où les biens considérés sont situés. L'expression englobe en tous cas les accessoires, le cheptel mort ou vif des exploitations agricoles et forestières, les droits auxquels s'appliquent les dispositions du droit privé concernant la propriété foncière, l'usufruit des biens immobiliers et les droits à des redevances variables ou fixes pour l'exploitation ou la concession de l'exploitation de gisements minéraux, sources et autres richesses du sol; les navires, bateaux et aéronefs ne sont pas considérés comme biens immobiliers.

Artikel V Vaste inrichting

1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking « vaste inrichting » een vaste bedrijfsinrichting waarin de onderneming haar werkzaamheden geheel of gedeeltelijk uitoefent.

2. De uitdrukking « vaste inrichting » omvat in het bijzonder :

- a) een plaats waar leiding wordt gegeven;
- b) een filiaal;
- c) een kantoor;
- d) een fabriek;
- e) een werkplaats;
- f) een mijn, een steengroeve of enige andere plaats waar natuurlijke rijkdommen worden gewonnen;
- g) de plaats van uitvoering van een bouwwerk of van constructiewerkzaamheden waarvan de duur twaalf maanden overschrijdt.

3. Een vaste inrichting wordt niet aanwezig geacht indien :

a) gebruik wordt gemaakt van inrichtingen, uitsluitend voor de opslag, uitstalling of aflevering van aan de onderneming toebehorende goederen;

b) een voorraad van aan de onderneming toebehorende goederen wordt aangehouden, uitsluitend voor de opslag, uitstalling of aflevering;

c) een voorraad van aan de onderneming toebehorende goederen wordt aangehouden, uitsluitend voor de bewerking of verwerking door een andere onderneming;

d) een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden, uitsluitend om voor de onderneming goederen aan te kopen of inlichtingen in te winnen;

e) een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden, uitsluitend voor reclamedoelinden, voor het geven van inlichtingen, voor wetenschappelijk onderzoek of voor soortgelijke werkzaamheden, ten behoeve van de onderneming, die van voorbereidende aard zijn of het karakter van hulpwerkzaamheden hebben.

4. Een persoon — niet zijnde een onafhankelijke vertegenwoordiger in de zin van paragraaf 5 — die in een overeenkomstsluitende Staat voor een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat werkzaam is, wordt als een in de eerstbedoelde Staat aanwezige vaste inrichting van de onderneming beschouwd, indien hij in die Staat een machtiging bezit om namens de onderneming overeenkomsten af te sluiten en dit recht aldaar gewoonlijk uitoefent, tenzij zijn werkzaamheden beperkt blijven tot de aankoop van goederen voor de onderneming.

5. Een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat wordt niet geacht een vaste inrichting in de andere overeenkomstsluitende Staat te bezitten op grond van de enkele omstandigheid dat zij aldaar zaken doet door middel van een makelaar, een algemeen commissionair of enige andere onafhankelijke vertegenwoordiger, op voorwaarde dat deze personen in de normale uitoefening van hun bedrijf handelen.

6. De enkele omstandigheid dat een vennootschap die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, een vennootschap beheerst of door een vennootschap wordt beheerst, die inwoner is van de andere overeenkomstsluitende Staat of die in die andere Staat zaken doet (hetzij met behulp van een vaste inrichting hetzij op andere wijze), stelt niet van beide vennootschappen niet tot een vaste inrichting van de andere.

III. Belastingheffing naar het inkomen

Artikel VI Inkomsten uit onroerende goederen

1. Inkomsten uit onroerende goederen, inkomsten uit landbouw- en bosbouwbedrijven daaronder begrepen, zijn belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar deze goederen zijn gelegen.

2. Voor de toepassing van deze Overeenkomst heeft de uitdrukking « onroerende goederen » de betekenis die daaraan wordt toegekend door het recht van de overeenkomstsluitende Staat waar de desbetreffende goederen zijn gelegen. De uitdrukking omvat in ieder geval de goederen die bij de onroerende goederen behoren, levende en dode have van landbouw- en bosbouwbedrijven, rechten waarop de bepalingen van het privaatrecht betreffende de grondeigendom van toepassing zijn, vruchtgebruik van onroerende goederen en rechten op veranderlijke of vaste vergoedingen ter zake van de exploitatie, of het recht tot exploitatie, van minerale aardlagen, bronnen en andere bodemrijdommen; schepen en luchtvaartuigen worden niet als onroerende goederen beschouwd.

3. La disposition du paragraphe 1 s'applique aux revenus provenant de l'exploitation ou de la jouissance directes, de la location ou de l'affermage, ainsi que de toute autre forme d'exploitation de biens immobiliers et aux bénéfices provenant de l'aliénation de tels biens.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 3 s'appliquent également aux revenus provenant des biens immobiliers d'une entreprise ainsi qu'aux revenus des biens immobiliers servant à l'exercice d'une profession libérale.

Article VII

Bénéfices des entreprises

1. Les bénéfices d'une entreprise d'un Etat contractant ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'entreprise n'exerce son activité dans l'autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé. Si l'entreprise exerce ou a exercé son activité d'une telle façon, les bénéfices de l'entreprise sont imposables dans l'autre Etat mais uniquement dans la mesure où ils sont imposables audit établissement stable.

2. Sans préjudice de l'application du paragraphe 3, lorsqu'une entreprise d'un Etat contractant exerce son activité dans l'autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, il est imputé, dans chaque Etat contractant, à cet établissement stable les bénéfices qu'il aurait pu réaliser s'il avait constitué une entreprise distincte et séparée exerçant des activités identiques ou analogues dans des conditions identiques ou analogues et agissant en toute indépendance.

3. Dans le calcul des bénéfices d'un établissement stable, sont admises les dépenses déductibles qui sont exposées aux fins poursuivies par cet établissement stable, y compris les dépenses de direction et les frais généraux d'administration ainsi exposés, soit dans l'Etat où est situé cet établissement stable, soit ailleurs.

4. A défaut de comptabilité régulière ou d'autres éléments permettant de déterminer le montant des bénéfices d'une entreprise d'un Etat contractant, qui est imputable à son établissement stable situé dans l'autre Etat, l'impôt peut notamment être établi dans cet autre Etat conformément à sa propre législation, compte tenu des bénéfices normaux d'entreprises similaires, se livrant à la même activité ou à des activités similaires dans des conditions identiques ou similaires.

5. Aucun bénéfice n'est imputé à un établissement stable du fait que cet établissement stable a simplement acheté des marchandises pour l'entreprise.

6. Aux fins des paragraphes précédents, les bénéfices à imputer à l'établissement stable sont calculés chaque année selon la même méthode, à moins qu'il n'existe des motifs valables et suffisants de procéder autrement.

7. Lorsque les bénéfices comprennent des éléments de revenu traités séparément dans d'autres articles de la présente Convention, les dispositions de ces articles ne sont pas affectées par les dispositions du présent article.

Article VIII

Navigation maritime et aérienne

1. Les bénéfices provenant de l'exploitation, en trafic international, de navires ou d'aéronefs ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de la direction effective de l'entreprise est situé.

2. L'expression « trafic international » désigne tout transport de passagers ou de marchandises effectué par un navire ou un aéronef exploité par une entreprise d'un Etat contractant, sauf dans la mesure où le navire ou l'aéronef est utilisé principalement pour transporter des passagers ou des marchandises exclusivement entre des points situés dans l'autre Etat contractant.

3. Dans la mesure où ils ne tombent pas sous l'application du paragraphe 1, les bénéfices provenant de l'exploitation de navires utilisés pour transporter des passagers ou des marchandises exclusivement entre des points situés dans un Etat contractant sont imposables dans cet Etat.

4. Si le siège de la direction effective d'une entreprise de navigation maritime est à bord d'un navire, ce siège est réputé situé dans l'Etat contractant où se trouve le port d'attache de ce navire ou, à défaut de port d'attache, dans l'Etat contractant dont l'exploitant du navire est un résident.

3. De bepaling van paragraaf 1 is van toepassing op inkomsten verkregen uit de rechtstreekse exploitatie of het rechtstreeks genot, uit het verhuren of verpachten, of uit elke andere vorm van exploitatie van onroerende goederen en op winsten uit de vervreemding van zulke goederen.

4. De bepalingen van de paragrafen 1 en 3 zijn ook van toepassing op inkomsten uit onroerende goederen van een onderneming en op inkomsten uit onroerende goederen gebezigd voor de uitoefening van een vrij beroep.

Artikel VII

Ondernemingswinst

1. Winsten van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat zijn slechts in die Staat belastbaar, tenzij de onderneming in de andere overeenkomstsluitende Staat haar bedrijf uitoefent met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting. Indien de onderneming aldus haar bedrijf uitoefent of heeft uitgeoefend, zijn de winsten van de onderneming in de andere Staat belastbaar, maar slechts voor zover zij aan die vaste inrichting kunnen worden toegerekend.

2. Onverminderd de toepassing van paragraaf 3 worden, indien een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat haar bedrijf uitoefent met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting, in elke overeenkomstsluitende Staat aan die vaste inrichting de winsten toegerekend die zij zou kunnen behalen indien zij een onafhankelijke en zelfstandige onderneming zou zijn, die dezelfde of soortgelijke werkzaamheden zou uitoefenen onder dezelfde of soortgelijke omstandigheden en die geheel onafhankelijk zou handelen.

3. Bij het bepalen van de winsten van een vaste inrichting worden in aftrek toegelaten die aftrekbare kosten — daaronder begrepen kosten van de leiding en algemene beheerskosten — die ten behoeve van de vaste inrichting zijn gemaakt, hetzij in de Staat waar de vaste inrichting is gevestigd, hetzij elders.

4. Bij ontstentenis van een regelmatige boekhouding of andere gegevens die het mogelijk maken het bedrag te bepalen van de winsten van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat, die aan haar vaste inrichting in de andere Staat kunnen worden toegerekend, mag de belasting in die andere Staat onder meer volgens diens wetgeving worden gevestigd met inachtneming van de normale winsten van soortgelijke ondernemingen die eenzelfde of soortgelijke werkzaamheden uitoefenen onder dezelfde of soortgelijke omstandigheden.

5. Geen winsten worden aan een vaste inrichting toegerekend enkel op grond van aankoop door die vaste inrichting van goederen voor de onderneming.

6. Voor de toepassing van de voorgaande paragrafen worden de aan de vaste inrichting toe te rekenen winsten van jaar tot jaar volgens dezelfde methode bepaald, tenzij er een goede en genoegzame reden bestaat om hiervan af te wijken.

7. Indien in de winsten inkomstenbestanddelen zijn begrepen die afzonderlijk in andere artikelen van deze Overeenkomst worden behandeld, worden de bepalingen van die artikelen niet aangetast door de bepalingen van dit artikel.

Artikel VIII

Zeevaart en luchtvaart

1. Winsten uit de exploitatie van schepen of luchtvaartuigen in internationaal verkeer zijn slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

2. De uitdrukking « internationaal verkeer » betekent elk vervoer van passagiers of goederen door een schip of luchtvaartuig dat door een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat wordt geëxploiteerd, behalve voor zover het schip of het luchtvaartuig hoofdzakelijk wordt gebruikt om passagiers of goederen uitsluitend tussen plaatsen in de andere overeenkomstsluitende Staat te vervoeren.

3. Voor zover zij niet onder de toepassing van paragraaf 1 vallen, zijn winsten uit de exploitatie van schepen die gebruikt worden om passagiers of goederen uitsluitend tussen plaatsen in een overeenkomstsluitende Staat te vervoeren, in die Staat belastbaar.

4. Indien de plaats van de werkelijke leiding van een zeevaart-onderneming zich aan boord van een schip bevindt, wordt deze plaats geacht te zijn gelegen in de overeenkomstsluitende Staat waar het schip zijn thuishaven heeft, of, indien er geen thuishaven is, in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de exploitant van het schip inwoner is.

5. La disposition du paragraphe 1 s'applique aussi aux bénéfices visés audit paragraphe et qu'une entreprise tire de sa participation à un pool, à une exploitation en commun ou à un organisme international d'exploitation.

Article IX Entreprises associées

Lorsque :

a) une entreprise d'un Etat contractant participe directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au financement d'une entreprise de l'autre Etat contractant, ou que

b) les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au financement d'une entreprise d'un Etat contractant et d'une entreprise de l'autre Etat contractant, et que, dans l'un et l'autre cas, les deux entreprises sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des conditions acceptées ou imposées, qui diffèrent de celles qui seraient convenues entre des entreprises indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été obtenus par l'une des entreprises mais n'ont pu l'être en fait à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette entreprise et imposés en conséquence.

Article X Dividendes

1. Les dividendes payés par une société résidente d'un Etat contractant à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

2. Toutefois, ces dividendes peuvent être imposés dans l'Etat contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident et selon la législation de cet Etat; mais si la personne, résidente de l'autre Etat, qui perçoit les dividendes en est le bénéficiaire effectif, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 15 p.c. du montant brut de ces dividendes. Les dispositions du présent paragraphe ne limitent pas l'imposition de la société sur les bénéfices qui servent au paiement des dividendes.

3. Le terme « dividendes » employé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions, actions ou bons de jouissance, parts de mine, parts de fondateur ou autres parts bénéficiaires, à l'exception des créances, ainsi que les revenus assimilés aux revenus d'actions ou soumis au même régime que ceux-ci en vertu de la législation fiscale de l'Etat dont la société distributrice est un résident.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des dividendes, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident, soit une activité commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable, soit une profession libérale au moyen d'une base fixe et que la participation génératrice des dividendes s'y rattache effectivement. Dans cette hypothèse, les dividendes sont imposables dans cet autre Etat conformément à sa législation.

5. Lorsqu'une société est résidente d'un Etat contractant, l'autre Etat contractant ne peut percevoir aucun impôt sur les dividendes payés par la société à un résident du premier Etat ni prélever aucun impôt au titre de l'imposition des bénéfices non distribués, sur les bénéfices non distribués de la société, même si les dividendes payés ou les bénéfices non distribués consistent en tout ou en partie en bénéfices ou revenus provenant de cet autre Etat. Les dispositions du présent paragraphe n'empêchent pas ledit autre Etat d'imposer les dividendes afférents à une participation qui se rattache effectivement à un établissement stable ou à une base fixe exploités dans cet autre Etat par un résident du premier Etat.

6. Aucune disposition de la présente Convention ne peut être interprétée comme empêchant le Canada de percevoir, sur les revenus imposables à un établissement stable dont dispose au Canada une société résidente de la Belgique, un impôt s'ajoutant à l'impôt qui serait applicable aux revenus d'une société résidente du Canada, pourvu que l'impôt additionnel ainsi établi n'excède pas 15 p.c. du montant des revenus qui n'ont pas été assujettis audit impôt additionnel au cours des années d'imposition précédentes. Au sens de cette disposition, le terme « revenus » désigne les bénéfices imposables à un établissement stable au Canada pour l'année ou les années antérieures, après déduction de tous impôts, autres que l'impôt additionnel visé au présent paragraphe, qui

5. De bepaling van paragraaf 1 is ook van toepassing op in die paragraaf vermelde winsten die een onderneming behaalt uit haar deelneming aan een pool, een gemeenschappelijk bedrijf of een internationaal bedrijfslichaam.

Artikel IX Afhankelijke ondernemingen

Indien :

a) een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat onmiddellijk of middellijk deelneemt aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel in de financiering van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat, of

b) dezelfde personen onmiddellijk of middellijk deelnemen aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel in de financiering van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat en van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat, en in het ene of in het andere geval tussen de twee ondernemingen in hun handels- of financiële betrekkingen, voorwaarden zijn aanvaard of opgelegd die afwijken van die welke zouden worden overeengekomen tussen onafhankelijke ondernemingen, mogen de winsten, welke zonder deze voorwaarden door een van de ondernemingen zouden zijn behaald maar ten gevolge van die voorwaarden niet zijn behaald, worden begrepen in de winsten van die onderneming en dienovereenkomstig worden belast.

Artikel X Dividenden

1. Dividenden betaald door een vennootschap die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat, zijn in die andere Staat belastbaar.

2. Deze dividenden mogen echter ook in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden betaalt inwoner is, overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast; maar indien de inwoner van de andere Staat die de dividenden ontvangt de werkelijke genietster van de dividenden is, mag de aldus geheven belasting niet hoger zijn van 15 pct. van het brutobedrag van de dividenden. De bepalingen van deze paragraaf laten onverlet de belastingheffing van de vennootschap ter zake van de winst waaruit de dividenden worden betaald.

3. Het woord « dividenden » betekent in dit artikel inkomsten uit aandelen, winstaandelen of winstbewijzen, mijnaandelen, oprichtersaandelen of andere rechten op een aandeel in de winst, met uitzondering van schuldvorderingen, alsmede inkomsten die volgens de belastingwetgeving van de Staat, waarvan de uitkerende vennootschap inwoner is, worden gelijkgesteld met, of op dezelfde wijze worden belast als inkomsten uit aandelen.

4. De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de genietster van de dividenden, die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden betaalt inwoner is, een bedrijf met behulp van een vaste inrichting of een vrij beroep door middel van een vaste basis uitoefent en de deelneming uit hoofde waarvan de dividenden worden betaald wezenlijk is verbonden met die vaste inrichting of vaste basis. In een zodanig geval zijn de dividenden in die andere Staat belastbaar overeenkomstig de wetgeving van die Staat.

5. Indien een vennootschap inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, mag de andere overeenkomstsluitende Staat geen belasting heffen op dividenden die door de vennootschap aan een inwoner van de eerste Staat worden betaald, noch de niet-uitgedeelde winst van de vennootschap onderwerpen aan enige belasting op niet-uitgedeelde winst, zelfs indien de betaalde dividenden of de niet-uitgedeelde winst geheel of gedeeltelijk bestaan uit winsten of inkomsten die uit die andere Staat afkomstig zijn. De bepalingen van deze paragraaf beletten die andere Staat niet belasting te heffen op dividenden verkregen uit hoofde van een aandelenbezit dat werkelijk verbonden is met een vaste inrichting of met een vaste basis die een inwoner van de eerstgenoemde Staat in die andere Staat heeft.

6. Geen enkele bepaling van deze Overeenkomst mag dusdanig worden uitgelegd dat zij Canada belet op de inkomsten die aan een in Canada gelegen vaste inrichting van een vennootschap die inwoner is van België kunnen worden toegerekend, een belasting te heffen naast de belasting die op de inkomsten van een vennootschap, die inwoner is van Canada, zou verschuldigd zijn, op voorwaarde dat de aldus geheven bijkomende belasting niet hoger is dan 15 pct. van het bedrag van die inkomsten welke in vorige belastingjaren niet aan die bijkomende belasting zijn onderworpen. Voor de toepassing van deze bepaling betekent het woord « inkomsten » de winsten die aan een vaste inrichting in Canada kunnen worden toegerekend voor een jaar of voor vorige jaren, na aftrek

sont perçus au Canada sur ces bénéfices; cependant, ce terme ne comprend pas les bénéfices imputables à un établissement stable dont une société résidente de la Belgique dispose au Canada et qui ont été obtenus durant une année pendant laquelle l'activité de la société n'était pas exercée principalement au Canada.

Article XI

Intérêts

1. Les intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

2. Toutefois, ces intérêts peuvent être imposés dans l'Etat contractant d'où ils proviennent et selon la législation de cet Etat; mais si la personne, résidente de l'autre Etat, qui perçoit les intérêts en est le bénéficiaire effectif, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 15 p.c. de leur montant.

3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 2, les intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un résident de l'autre Etat contractant qui en est le bénéficiaire effectif, ne sont imposables que dans cet autre Etat dans la mesure où ces intérêts :

- a) sont des pénalisations pour paiement tardif, ou
- b) sont payés par l'entreprise acheteuse à l'entreprise vendeuse en liaison avec la vente à crédit d'un équipement ou de marchandises quelconques, sauf lorsque la vente a lieu entre des entreprises associées au sens de l'article IX, a) ou b).

4. Le terme « intérêts » employé dans le présent article désigne les revenus des créances de toute nature assorties ou non de garanties hypothécaires ou d'une clause de participation aux bénéfices du débiteur et notamment les revenus des fonds publics et des obligations d'emprunts, y compris les primes et lots attachés à ces titres, ainsi que tous autres produits assimilés aux revenus de sommes prêtées par la législation fiscale de l'Etat d'où proviennent les revenus; cependant, il ne comprend pas les revenus visés à l'article X.

5. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des intérêts, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant d'où proviennent les intérêts, soit une activité commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable, soit une profession libérale au moyen d'une base fixe et que la créance génératrice des intérêts s'y rattache effectivement. Dans cette hypothèse, les dispositions de l'article VII ou de l'article XIV sont, suivant les cas, applicables.

6. Les intérêts sont considérés comme provenant d'un Etat contractant lorsque le débiteur est cet Etat lui-même, une subdivision politique, une collectivité locale ou un résident de cet Etat. Toutefois, lorsque le débiteur des intérêts, qu'il soit ou non résident d'un Etat contractant, a dans un Etat contractant un établissement stable ou une base fixe pour lequel l'emprunt générateur des intérêts a été contracté et qui supporte directement la charge de ceux-ci, ces intérêts sont réputés provenir de l'Etat contractant où est situé l'établissement stable ou la base fixe.

7. Si, par suite de relations spéciales existant entre le débiteur et le créancier, ou que l'un et l'autre entretiennent avec des tierces personnes, le montant des intérêts payés, compte tenu de la créance pour laquelle ils sont versés, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le créancier en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. En ce cas, la partie excédentaire des intérêts est imposable, conformément à sa législation, dans l'Etat contractant d'où proviennent les intérêts.

Articles XII

Redevances

1. Les redevances provenant d'un Etat contractant et payées à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

2. Toutefois, ces redevances peuvent être imposées dans l'Etat contractant d'où elles proviennent et selon la législation de cet Etat; mais si la personne, résidente de l'autre Etat, qui perçoit les redevances en est le bénéficiaire effectif, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 10 p.c. du montant brut des redevances.

Artikel XI

Interest

1. Interest afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat, is in die andere Staat belastbaar.

2. Deze interest mag echter ook in de overeenkomstsluitende Staat waaruit hij afkomstig is, overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast; maar indien de inwoner van de andere Staat die de interest ontvangt de werkelijke genietster van de interest is, mag de aldus geheven belasting niet hoger zijn dan 15 pct. van het bedrag van de interest.

3. Niettegenstaande de bepalingen van paragraaf 2, is interest afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat die er de werkelijke genietster van is, slechts in die andere Staat belastbaar voor zover die interest :

- a) een boete is voor te late betaling, of
- b) door een kopende onderneming aan een verkopende onderneming wordt betaald in verband met de verkoop op afbetaling van enige uitrusting of koopwaar, behalve indien de verkoop plaatsheeft tussen afhankelijke ondernemingen in de zin van artikel IX, a) of b).

4. Het woord « interest » zoals gebezigd in dit artikel betekent inkomsten uit schuldvorderingen van welke aard ook, al dan niet gewaarborgd door hypotheek of al dan niet aanspraak gevend op een aandeel in de winst van de schuldenaar en in het bijzonder inkomsten uit overheidsleningen en obligaties, met inbegrip van premies en loten op die effecten, alsmede alle andere inkomsten die door de belastingwetgeving van de Staat waaruit de inkomsten afkomstig zijn, met inkomsten uit geldlening worden gelijkgesteld; het woord « interest » omvat echter niet de in artikel X vermelde inkomsten.

5. De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing, indien de genietster van de interest, die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de interest afkomstig is, een bedrijf met behulp van een vaste inrichting of een vrij beroep door middel van een vaste basis uitoefent en de schuldvordering uit hoofde waarvan de interest is verschuldigd, wezenlijk is verbonden met die vaste inrichting of vaste basis. In een zulkdanig geval zijn de bepalingen van artikel VII of van artikel XIV, naar het geval, van toepassing.

6. Interest wordt geacht uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig te zijn als de schuldenaar die Staat zelf is, een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan, of een inwoner van die Staat. Indien evenwel de schuldenaar van de interest, ongeacht of hij inwoner van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting of een vaste basis heeft waarvoor de lening uit hoofde waarvan de interest is verschuldigd werd aangegaan en die de last van die interest rechtstreeks draagt, wordt die interest geacht afkomstig te zijn uit de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting of de vaste basis is gevestigd.

7. Indien, ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de schuldeiser, of tussen hen beiden en derden, het bedrag van de betaalde interest, gelet op de schuldvordering waarvoor hij betaald is, hoger is dan het bedrag dat zonder zulk een verhouding door de schuldenaar en de schuldeiser zou zijn overeengekomen, zijn de bepalingen van dit artikel slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In een zodanig geval is het daarboven uitgaande deel van de interest in de overeenkomstsluitende Staat waaruit de interest afkomstig is belastbaar volgens de wetgeving van die Staat.

Artikel XII

Royalty's

1. Royalty's afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat zijn in die andere Staat belastbaar.

2. Deze royalty's mogen echter ook in de overeenkomstsluitende Staat waaruit zij afkomstig zijn, overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast; maar indien de inwoner van de andere Staat die de royalty's ontvangt de werkelijke genietster van de royalty's is, mag de aldus geheven belasting niet hoger zijn dan 10 pct. van het brutobedrag van de royalty's.

3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 2, les redevances relatives à des droits d'auteurs et les autres rémunérations similaires afférentes à la production ou à la reproduction d'une œuvre littéraire, dramatique, musicale ou artistique (à l'exclusion des redevances afférentes à des films cinématographiques et à des œuvres enregistrées sur films ou bandes magnétoscopiques destinés à la télévision) provenant d'un Etat contractant et payées à un résident de l'autre Etat contractant qui en est le bénéficiaire effectif, ne sont imposables que dans cet autre Etat.

4. Le terme « redevances » employé dans le présent article désigne les rémunérations de toute nature payées pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur, d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets, ainsi que pour l'usage ou la concession de l'usage d'un équipement industriel, commercial ou scientifique et pour des informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique; ce terme comprend aussi les rémunérations de toute nature afférentes à des films cinématographiques et à des œuvres enregistrées sur films ou bandes magnétoscopiques destinés à la télévision.

5. Les dispositions des paragraphes 1, 2 et 3 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des redevances, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant d'où proviennent les redevances, soit une activité commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable, soit une profession libérale au moyen d'une base fixe et que le droit ou le bien générateur des redevances s'y rattache effectivement. Dans cette hypothèse, les dispositions de l'article VII ou de l'article XIV sont, suivant les cas, applicables.

6. Les redevances sont considérées comme provenant d'un Etat contractant lorsque le débiteur est cet Etat lui-même, une subdivision politique, une collectivité locale ou un résident de cet Etat. Toutefois, lorsque le débiteur des redevances, qu'il soit ou non résident d'un Etat contractant, a dans un Etat contractant un établissement stable ou une base fixe pour lequel le contrat donnant lieu au paiement des redevances a été conclu et qui supporte directement la charge de celles-ci, ces redevances sont réputées provenir de l'Etat contractant où est situé l'établissement stable ou la base fixe.

7. Si, par suite de relations spéciales existant entre le débiteur et le créancier ou que l'un et l'autre entretiennent avec des tierces personnes, le montant des redevances payées, compte tenu de la prestation pour laquelle elle sont versées, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le créancier en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. En ce cas, la partie excédentaire des redevances est imposable, conformément à sa législation, dans l'Etat contractant d'où proviennent les redevances.

Article XIII

Gains provenant de l'aliénation de biens

1. Les gains provenant de l'aliénation des biens immobiliers sont imposables dans l'Etat contractant où ces biens sont situés.

2. Les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers faisant partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans l'autre Etat contractant, ou de biens mobiliers constitutifs d'une base fixe dont un résident d'un Etat contractant dispose dans l'autre Etat contractant pour l'exercice d'une profession libérale, y compris de tels gains provenant de l'aliénation globale de cet établissement stable (seul ou avec l'ensemble de l'entreprise) ou de cette base fixe, sont imposables dans cet autre Etat.

Toutefois, les gains provenant de l'aliénation de navires ou d'aéronefs exploités en trafic international ainsi que de biens mobiliers affectés à l'exploitation de tels navires ou aéronefs ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de la direction effective de l'entreprise est situé.

3. Les gains provenant de l'aliénation d'actions de capital d'une société qui est un résident d'un Etat contractant et dont les biens sont constitués principalement par des biens immobiliers situés dans cet Etat contractant sont imposables dans cet Etat.

3. Niettegenstaande de bepalingen van paragraaf 2, zijn royalty's met betrekking tot auteursrechten en andere gelijkaardige betalingen voor het uitvoeren of het reproduceren van een werk op het gebied van letterkunde, toneel, muziek of kunst (met uitzondering van royalty's voor bioscoopfilms en voor werken op films of beeldbanden voor televisie), afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat die er de werkelijke genietster van is, slechts in die andere Staat belastbaar.

4. De uitdrukking « royalty's », zoals gebezigd in dit artikel, betekent betalingen van welke aard ook voor het gebruik of voor het recht van gebruik, van een auteursrecht, van een octrooi, een fabrieks- of handelsmerk, een tekening of model, een plan, een geheim recept of een geheime werkwijze, dan wel voor het gebruik of het recht van gebruik, van nijverheids- en handelsuitrusting of wetenschappelijke uitrusting en voor inlichtingen omtrent ervaringen op het gebied van nijverheid, handel of wetenschap; deze uitdrukking omvat betalingen van welke aard ook met betrekking tot bioscoopfilms en werken op films of beeldbanden voor televisie.

5. De bepalingen van de paragrafen 1, 2 en 3, zijn niet van toepassing indien de genietster van de royalty's, die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn, een bedrijf met behulp van een vaste inrichting of een vrij beroep door middel van een vaste basis uitoefent en het recht of het goed uit hoofde waarvan de royalty's verschuldigd zijn, wezenlijk is verbonden met die vaste inrichting of vaste basis. In een zodanig geval zijn de bepalingen van artikel VII of van artikel XIV, naar het geval, van toepassing.

6. Royalty's worden geacht uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig te zijn als de schuldenaar die Staat zelf is, een staatkundig onderdeel, een plaatselijke gemeenschap daarvan of een inwoner van die Staat. Indien evenwel de schuldenaar van de royalty's, ongeacht of hij inwoner van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting of een vaste basis heeft waarvoor de overeenkomst uit hoofde waarvan de royalty's verschuldigd zijn werd aangegaan en die de last van de royalty's rechtstreeks draagt, worden die royalty's geacht afkomstig te zijn uit de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting of de vaste basis is gevestigd.

7. Indien, ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de schuldeiser of tussen hen beiden en derden, het bedrag van de royalty's, gelet op het gebruik, het recht of de inlichtingen waarvoor zij worden betaald, hoger is dan het bedrag dat zonder zulk een verhouding door de schuldenaar en de schuldeiser zou zijn overeengekomen, zijn de bepalingen van dit artikel slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In een zodanig geval is het daarboven uitgaande deel van de royalty's in de overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn belastbaar volgens de wetgeving van die Staat.

Artikel XIII

Winsten uit vervreemding van goederen

1. Voordelen verkregen uit de vervreemding van onroerende goederen zijn belastbaar in de Staat waar deze goederen zijn gelegen.

2. Voordelen verkregen uit de vervreemding van roerende goederen die deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, of die behoren tot een vaste basis die een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat tot zijn beschikking heeft voor de uitoefening van een vrij beroep — daaronder begrepen voordelen verkregen uit de gehele vervreemding van die vaste inrichting (alleen of te zamen met de gehele onderneming) of van die vaste basis — zijn in die andere Staat belastbaar.

Voordelen verkregen uit de vervreemding van schepen of luchtvaartuigen die in internationaal verkeer worden geëxploiteerd, alsmede van roerende goederen die worden gebruikt bij de exploitatie van deze schepen en luchtvaartuigen, zijn slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

3. Voordelen verkregen uit de vervreemding van aandelen in het kapitaal van een vennootschap die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat en waarvan de goederen hoofdzakelijk bestaan uit in die overeenkomstsluitende Staat gelegen onroerende goederen, zijn in die Staat belastbaar.

Les gains provenant de l'aliénation d'une participation dans une société de personnes (partnership) ou dans une fiducie (trust) dont les biens sont constitués principalement par des biens immobiliers situés dans un Etat contractant sont imposables dans cet Etat.

Au sens du présent paragraphe, l'expression « biens immobiliers » ne comprend pas les biens — autres que les biens locatifs — dans lesquels la société, la société de personnes (partnership) ou la fiducie (trust) exerce son activité.

4. Les gains provenant de l'aliénation de tous biens autres que ceux qui sont mentionnés aux paragraphes 1, 2 et 3, ne sont imposables que dans l'Etat contractant dont le cédant est un résident.

5. La disposition du paragraphe 4 ne porte pas atteinte au droit du Canada d'imposer, conformément à sa législation, les gains obtenus par une personne physique résidente de la Belgique et provenant de l'aliénation d'actions de capital d'une société résidente du Canada, ou de l'aliénation d'une participation dans une fiducie (trust) résidente du Canada, lorsque le cédant :

a) possède la nationalité canadienne ou a été un résident du Canada pendant au moins quinze ans avant l'aliénation des actions ou de la participation, et

b) a été un résident du Canada à un moment quelconque pendant les cinq années précédant immédiatement ladite aliénation.

Article XIV Professions libérales

1. Les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire d'une profession libérale ou d'autres activités indépendantes de caractère analogue ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que ce résident ne dispose de façon habituelle dans l'autre Etat contractant d'une base fixe pour l'exercice de ses activités. S'il dispose d'une telle base, les revenus sont imposables dans l'autre Etat mais uniquement dans la mesure où ils sont imputables aux activités exercées à l'intervention de ladite base fixe.

2. L'expression « professions libérales » comprend en particulier les activités indépendantes d'ordre scientifique, littéraire, artistique, éducatif ou pédagogique, ainsi que les activités indépendantes des médecins, avocats, ingénieurs, architectes, dentistes et comptables.

Article XV Professions dépendantes

1. Sous réserve des dispositions des articles XVI, XVIII et XIX, les salaires, traitements et autres rémunérations similaires qu'un résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'emploi ne soit exercé dans l'autre Etat contractant. Si l'emploi y est exercé, les rémunérations reçues à ce titre sont imposables dans cet autre Etat.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les rémunérations qu'un résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié exercé dans l'autre Etat contractant ne sont imposables que dans le premier Etat si :

a) le bénéficiaire séjourne dans l'autre Etat pendant une période ou des périodes n'excédant pas au total 183 jours au cours de l'année fiscale considérée;

b) les rémunérations sont payées par un employeur ou au nom d'un employeur qui n'est pas résident de l'autre Etat; et

c) la charge des rémunérations n'est pas supportée directement par un établissement stable ou une base fixe que l'employeur a dans l'autre Etat.

3. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, les rémunérations au titre d'un emploi salarié exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef en trafic international sont imposables dans l'Etat contractant où le siège de la direction effective de l'entreprise est situé.

Article XVI Tantièmes

1. Les tantièmes, jetons de présence et autres rétributions similaires qu'un résident d'un Etat contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration ou de surveillance ou d'un organe analogue d'une société par actions, résidente de l'autre Etat contractant, sont imposables dans cet autre Etat.

Voordelen verkregen uit de vervreemding van een deelneming in een personevennootschap (partnership) of een trust, waarvan de goederen hoofdzakelijk bestaan uit in een overeenkomstsluitende Staat gelegen onroerende goederen, zijn in die Staat belastbaar.

Voor de toepassing van deze paragraaf omvat de uitdrukking « onroerende goederen » niet de goederen — niet zijnde huurgoederen — waarin de vennootschap, de personevennootschap (partnership) haar of de trust zijn bedrijf uitoefent.

4. Voordelen verkregen uit de vervreemding van alle andere goederen dan die vermeld in de paragrafen 1, 2 en 3, zijn slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de vervreemder inwoner is.

5. De bepaling van paragraaf 4 tast niet het recht van Canada aan, overeenkomstig zijn wetgeving belasting te heffen op voordelen die door een natuurlijke persoon, die inwoner is van België, worden verkregen uit de vervreemding van aandelen in het kapitaal van een vennootschap die inwoner is van Canada, of uit de vervreemding van een deelneming in een trust die inwoner is van Canada, indien de vervreemder :

a) de Canadese nationaliteit bezit of inwoner van Canada is geweest gedurende ten minste vijftien jaar vóór de vervreemding van de aandelen of de deelneming, en

b) inwoner van Canada is geweest op enig tijdstip in de loop van de vijf jaren die onmiddellijk aan die vervreemding voorafgaan.

Artikel XIV Vrije beroepen

1. Inkomsten verkregen door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat uit de uitoefening van een vrij beroep of ter zake van andere zelfstandige werkzaamheden van soortgelijke aard zijn slechts in die Staat belastbaar, tenzij die inwoner in de andere overeenkomstsluitende Staat voor het verrichten van zijn werkzaamheden geregeld over een vaste basis beschikt. Indien hij over zulk een vaste basis beschikt, zijn de inkomsten in de andere overeenkomstsluitende Staat belastbaar, maar slechts voor zover zij kunnen worden toegerekend aan de werkzaamheden welke met behulp van die vaste basis worden verricht.

2. De uitdrukking « vrij beroep » omvat in het bijzonder zelfstandige werkzaamheden op het gebied van wetenschap, letterkunde, kunst, opvoeding of onderwijs, alsmede de zelfstandige werkzaamheden van artsen, advocaten, ingenieurs, architecten tandartsen en accountants.

Artikel XV Niet-zelfstandige beroepen

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van de artikelen XVI, XVIII en XIX, zijn lonen, salarissen en andere soortgelijke beloningen verkregen door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een dienstbetrekking slechts in die Staat belastbaar, tenzij de dienstbetrekking in de andere overeenkomstsluitende Staat wordt uitgeoefend. Indien de dienstbetrekking aldaar wordt uitgeoefend, zijn de ter zake daarvan verkregen beloningen in die andere Staat belastbaar.

2. Niettegenstaande de bepalingen van paragraaf 1, zijn beloningen verkregen door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een in de andere overeenkomstsluitende Staat uitgeoefende dienstbetrekking slechts in de eerstbedoelde Staat belastbaar, indien :

a) de genietter in de andere Staat verblijft gedurende een tijdvak of tijdvakken die in het desbetreffende belastingjaar een totaal van 183 dagen niet te boven gaan;

b) de beloningen worden betaald door of namens een werkgever die geen inwoner van de andere Staat is; en

c) de beloningen niet rechtstreeks ten laste komen van een vaste inrichting of een vaste basis, die de werkgever in de andere Staat heeft.

3. Niettegenstaande de voorgaande bepalingen van dit artikel, zijn beloningen ter zake van een dienstbetrekking uitgeoefend aan boord van een schip of luchtvaartuig in internationaal verkeer belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

Artikel XVI Tantièmes

1. Tantièmes, presentiegelden en andere soortgelijke beloningen, door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat verkregen in zijn hoedanigheid van lid van de raad van beheer of van toezicht of van een gelijkaardig orgaan van een vennootschap op aandelen, die inwoner is van de andere overeenkomstsluitende Staat, zijn in die andere Staat belastbaar.

2. Toutefois, les rémunérations que les intéressés touchent en une autre qualité sont imposables, suivant le cas, dans les conditions prévues soit à l'article XIV, soit à l'article XV, paragraphe 1, de la présente Convention.

Article XVII

Artistes et sportifs

1. Nonobstant les dispositions des articles VII, XIV et XV, les revenus que les artistes du spectacle, tels les artistes de théâtre, de cinéma, de la radio ou de la télévision et les musiciens, ainsi que les sportifs, retirent de leurs activités personnelles en cette qualité sont imposables dans l'Etat contractant où ces activités sont exercées.

2. Lorsque les revenus d'activités exercées personnellement par un artiste du spectacle ou un sportif sont attribués à une autre personne que l'artiste ou le sportif lui-même, ils peuvent, nonobstant les dispositions des articles VII, XIV et XV, être imposés dans l'Etat contractant où sont exercées les activités de l'artiste ou du sportif.

3. Les dispositions du paragraphe 2 ne s'appliquent pas si l'artiste ou le sportif établit que ni lui ni des personnes qui lui sont associées ne participent directement ou indirectement aux bénéfices de la personne visée audit paragraphe.

Article XVIII

Pensions et rentes

1. Sous réserve des dispositions du paragraphe 2, les pensions et autres allocations similaires, périodiques ou non, provenant d'un Etat contractant et versées au titre d'un emploi antérieur à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans l'Etat contractant d'où elles proviennent.

2. Les pensions de sécurité sociale et les autres allocations similaires, périodiques ou non, ainsi que les pensions d'ancien combattant, qui sont payées par un Etat contractant, par une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales ou par une personne morale ressortissant à son droit public, ne sont imposables que dans cet Etat.

3. Les rentes provenant d'un Etat contractant et payées à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans l'Etat d'où elles proviennent.

4. Les rentes ou pensions alimentaires et les autres paiements d'entretien provenant d'un Etat contractant et versés à un résident de l'autre Etat contractant qui y est soumis à l'impôt de ce chef, ne sont imposables que dans cet autre Etat.

Article XIX

Fonctions publiques

1. a) Les rémunérations, autres que les pensions versées par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales à une personne physique, au titre de services rendus à cet Etat ou à cette subdivision ou collectivité, ne sont imposables que dans cet Etat.

b) Toutefois, ces rémunérations ne sont imposables que dans l'autre Etat contractant si les services sont rendus dans cet Etat et si le bénéficiaire de la rémunération est un résident de cet Etat qui :

- (i) est un national dudit Etat, ou
- (ii) n'est pas devenu un résident dudit Etat aux seules fins de rendre les services.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas aux rémunérations versées au titre de services rendus dans le cadre d'une activité commerciale ou industrielle exercée par un Etat contractant ou par une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales.

Article XX

Etudiants, stagiaires et apprentis

Les sommes qu'un étudiant, un stagiaire ou un apprenti qui est, ou qui était immédiatement avant de venir séjourner dans un Etat contractant, un résident de l'autre Etat contractant et qui séjourne dans le premier Etat contractant à seule fin d'y poursuivre ses études ou sa formation, reçoit pour couvrir ses frais d'entretien, d'études ou de formation ne sont pas imposables dans le premier Etat, à condition qu'elles proviennent de sources situées en dehors de cet Etat.

2. De beloningen die de betrokkenen in een andere hoedanigheid verkrijgen, zijn, naar het geval, volgens de bepalingen van artikel XIV of van artikel XV, paragraaf 1, van deze Overeenkomst belastbaar.

Artikel XVII

Artiesten en sportbeoefenaars

1. Niettegenstaande de bepalingen van de artikelen VII, XIV en XV, zijn inkomsten die artiesten, zoals toneelspelers, film-, radio- of televisieartiesten en musici, alsmede sportbeoefenaars, als zodanig uit hun persoonlijke werkzaamheden verkrijgen, belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar deze werkzaamheden worden verricht.

2. Indien inkomsten uit de persoonlijke werkzaamheden van artiesten en sportbeoefenaars worden toegekend aan een andere persoon dan de artiest of de sportbeoefenaar zelf, zijn deze inkomsten, niettegenstaande de bepalingen van de artikelen VII, XIV en XV, belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de werkzaamheden van de artiest of de sportbeoefenaar worden verricht.

3. De bepalingen van paragraaf 2 zijn niet van toepassing indien de artiest of de sportbeoefenaar aantoonst dat noch hij, noch met hem verbonden personen, onmiddellijk of middellijk deelnemen in de winsten van de in die paragraaf bedoelde persoon.

Artikel XVIII

Pensioenen en renten

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van paragraaf 2, zijn pensioenen en andere, al dan niet periodieke, soortgelijke uitkeringen verkregen uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat ter zake van een vroegere dienstbetrekking, belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waaruit zij afkomstig zijn.

2. Pensioenen ter zake van sociale zekerheid en andere, al dan niet periodieke, soortgelijke uitkeringen, alsmede pensioenen van oudstrijders, die betaald worden door een overeenkomstsluitende Staat, door een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan of door een rechtspersoon naar het publiek recht van die Staat, zijn slechts in die Staat belastbaar.

3. Renten verkregen uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat zijn belastbaar in de Staat waaruit zij afkomstig zijn.

4. Onderhoudspensioenen of -renten en andere uitkeringen tot onderhoud verkregen uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat die aldaar uit dien hoofde belastbaar is, zijn slechts in die andere Staat belastbaar.

Artikel XIX

Overheidsfuncties

1. a) Beloningen, niet zijnde pensioenen, door een overeenkomstsluitende Staat of een staatkundig onderdeel of plaatselijke gemeenschap daarvan betaald aan een natuurlijke persoon ter zake van diensten bewezen aan die Staat of aan dat onderdeel of die gemeenschap, zijn slechts in die Staat belastbaar.

b) Die beloningen zijn evenwel slechts in de andere overeenkomstsluitende Staat belastbaar indien de diensten in die Staat worden bewezen en de genietende een inwoner van die Staat is die :

- (i) onderdaan van die Staat is; of
- (ii) niet inwoner van die Staat is geworden uitsluitend uit hoofde van het uitoefenen van de diensten.

2. De bepalingen van paragraaf 1 zijn niet van toepassing op beloningen ter zake van diensten, bewezen in het kader van een handels- of nijverheidsbedrijf uitgeoefend door een overeenkomstsluitende Staat of door een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan.

Artikel XX

Studenten, leerlingen en stagiairs

Betalen die een student, een leerling of een voor een beroep of bedrijf in opleiding zijnde persoon, die onmiddellijk vóór zijn bezoek aan een overeenkomstsluitende Staat inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat is of was en die uitsluitend voor zijn studie of opleiding in de eerstgenoemde overeenkomstsluitende Staat verblijft, ontvangt ten behoeve van zijn onderhoud, studie of opleiding, zijn in die eerste Staat niet belastbaar, op voorwaarde dat die betalingen afkomstig zijn uit bronnen buiten die Staat.

Article XXI*Successions (estates) ou fiducies (trusts)*

1. Les revenus qu'un résident de la Belgique reçoit d'une succession (estate) ou d'une fiducie (trust) résidente au Canada peuvent être imposés au Canada conformément à sa législation, mais l'impôt ainsi établi ne peut excéder 15 p.c. du montant brut des revenus.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des revenus, résident de la Belgique, exerce au Canada, soit une activité commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable, soit une profession libérale au moyen d'une base fixe et que le droit ou la participation dans la succession (estate) ou la fiducie (trust) du chef duquel des revenus sont payés, se rattache effectivement audit établissement stable ou à ladite base fixe. Dans cette hypothèse, les dispositions de l'article VII ou de l'article XIV, sont, suivant les cas, applicables.

Article XXII*Revenus non expressément mentionnés*

Les éléments du revenu d'un résident d'un Etat contractant qui ne sont pas expressément mentionnés dans les articles précédents de la présente Convention ne sont imposables que dans cet Etat contractant, étant entendu que s'ils proviennent de sources situées dans l'autre Etat contractant, lesdits éléments peuvent aussi être imposés dans cet autre Etat contractant.

IV. Dispositions préventives de la double imposition**Article XXIII**

1. En ce qui concerne la Belgique, la double imposition est évitée de la manière suivante :

a) Lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des revenus qui sont imposables au Canada conformément à la Convention et auxquels les dispositions des b, c et d, ci-après ne sont pas applicables, la Belgique exempte de l'impôt ces revenus mais elle peut, pour calculer le montant de ses impôts sur le reste du revenu de ce résident, appliquer le même taux que si les revenus en question n'avaient pas été exemptés.

b) En ce qui concerne les dividendes imposables conformément à l'article X, paragraphe 2, et non exemptés d'impôt belge en vertu du d ci-après, les intérêts imposables conformément à l'article XI, paragraphes 2 ou 7, les redevances imposables conformément à l'article XII, paragraphes 2 ou 7, et les revenus provenant d'une succession (estate) ou d'une fiducie (trust) et imposables conformément à l'article XXI, paragraphe 1, la quotité forfaitaire d'impôt étranger prévue par la législation belge est imputée, dans les conditions et au taux prévus par cette législation, sur l'impôt belge afférent auxdits revenus.

c) Lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des revenus auxquels s'appliquent les dispositions de l'article XIII, paragraphes 3 ou 5, ou de l'article XXII et qui ont été imposés au Canada, le montant de l'impôt belge correspondant proportionnellement à ces revenus ne peut excéder celui qui serait perçu en vertu de la législation belge si lesdits revenus étaient imposables au titre de revenus professionnels réalisés et imposés à l'étranger.

d) Lorsqu'une société résidente de la Belgique a la propriété d'actions ou parts d'une société par actions, résidente du Canada et soumise dans cet Etat à l'impôt canadien sur ses revenus, les dividendes qui lui sont payés par cette dernière société et qui sont imposables au Canada conformément à l'article X, paragraphe 2, sont exemptés de l'impôt des sociétés en Belgique, dans la mesure où cette exemption serait accordée si les deux sociétés étaient résidentes de la Belgique.

e) Lorsque, conformément à la législation belge, des pertes subies dans un établissement stable situé au Canada par une entreprise exploitée par un résident de la Belgique ont été effectivement déduites des bénéfices de cette entreprise pour son imposition en Belgique, l'exemption prévue sub a, ne s'applique pas en Belgique aux bénéfices d'autres périodes imposables qui sont imputables à cet établissement stable, dans la mesure où ces bénéfices ont aussi été exemptés d'impôt au Canada en raison de leur compensation avec lesdites pertes.

2. En ce qui concerne le Canada, la double imposition est évitée de la manière suivante :

a) Sous réserve des dispositions existantes de la législation canadienne concernant l'imputation sur l'impôt dû au Canada de l'impôt payé dans un territoire en dehors du Canada et de toute modification ultérieure de ces dispositions n'en affectant pas le principe, et sans préjudice d'une déduction ou d'un allègement plus

Artikel XXI*Nalatenschappen (estates) of trusts*

1. Inkomsten die een inwoner van België verkrijgt uit een nalatenschap (estate) of een trust die inwoner is in Canada, mogen in Canada overeenkomstig de Canadese wetgeving worden belast, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 15 pct. van het brutobedrag van de inkomsten.

2. De bepalingen van paragraaf 1 zijn niet van toepassing indien de genietcr van de inkomsten, die inwoner is van België, in Canada een bedrijf met behulp van een vaste inrichting of een vrij beroep door middel van een vaste basis uitoefent en het recht op de deelneming in de nalatenschap (estate) of in de trust uit hoofde waarvan de inkomsten worden betaald, wezenlijk is verbonden met die vaste inrichting of vaste basis. In een zodanig geval zijn de bepalingen van artikel VII of van artikel XIV, naar het geval, van toepassing.

Artikel XXII*Niet uitdrukkelijk vermelde inkomsten*

Bestanddelen van het inkomen van een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat die niet uitdrukkelijk in de voorgaande artikelen van deze Overeenkomst zijn vermeld, zijn slechts in die overeenkomstsluitende Staat belastbaar, maar indien zulk inkomen verkregen is uit bronnen in de andere overeenkomstsluitende Staat mag het ook in die andere Staat belast worden.

IV. Bepalingen tot vermindering van dubbele belasting**Artikel XXIII**

1. In België wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden :

a) Indien een inwoner van België inkomsten ontvangt die volgens de Overeenkomst in Canada belastbaar zijn en waarop de bepalingen van b, c en d, hierna niet van toepassing zijn, stelt België deze inkomsten vrij van belasting, maar kan het om het bedrag van zijn belasting over het overige inkomen van die inwoner te berekenen het tarief toepassen dat van toepassing zou zijn indien die inkomsten niet waren vrijgesteld.

b) Met betrekking tot dividenden die belastbaar zijn volgens paragraaf 2 van artikel X, en die niet van Belgische belasting zijn vrijgesteld ingevolge d hierna, interesten die belastbaar zijn volgens paragrafen 2 of 7 van artikel XI, royalty's die belastbaar zijn volgens paragrafen 2 of 7 van artikel XII, en inkomsten uit een nalatenschap (estate) of uit een trust die belastbaar zijn volgens paragraaf 1 van artikel XXI, wordt het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting, waarin de Belgische wetgeving voorziet, onder de voorwaarden en volgens het tarief van die wetgeving verrekend met de Belgische belasting op die inkomsten.

c) Indien een inwoner van België inkomsten ontvangt waarop de bepalingen van paragrafen 3 of 5 van artikel XIII, of van artikel XXII van toepassing zijn en die in Canada werden belast, mag het bedrag van de Belgische belasting dat evenredig betrekking heeft op die inkomsten niet hoger zijn dan de belasting die volgens de Belgische wetgeving zou worden geheven indien die inkomsten als in het buitenland behaalde en belaste bedrijfsinkomsten belastbaar zouden zijn.

d) Indien een vennootschap die inwoner is van België, aandelen of delen in eigendom bezit van een vennootschap op aandelen die inwoner is van Canada en aldaar aan de Canadese belasting op haar inkomsten is onderworpen, worden de dividenden die haar door deze laatste vennootschap worden betaald en die in Canada volgens paragraaf 2 van artikel X, belastbaar zijn, in België vrijgesteld van de vennootschapsbelasting, voor zover vrijstelling zou worden verleend indien beide vennootschappen inwoner zouden zijn van België.

e) Indien volgens de Belgische wetgeving verliezen, welke in een vaste inrichting in Canada zijn geleden door een onderneming gedreven door een inwoner van België, voor de belastingheffing van die onderneming in België werkelijk in mindering van de winsten werden gebracht, is vrijstelling volgens a in België niet van toepassing op de winsten van andere belastbare tijdperken die aan die vaste inrichting kunnen worden toegerekend, voor zover deze winsten ook in Canada door de verrekening van die verliezen van belasting werden vrijgesteld.

2. In Canada wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden :

a) Onder voorbehoud van de bestaande bepalingen van de Canadese wetgeving betreffende de verrekening met de in Canada verschuldigde belasting van de belasting die in een buiten Canada gelegen gebied wordt betaald en van elke latere wijziging aan die bepalingen die geen afbreuk doet aan het principe daarvan, en tenzij

important prévu par la législation canadienne, l'impôt dû en Belgique, conformément à la législation belge et à la présente Convention, du chef de bénéfices, revenus ou gains provenant de Belgique est porté en déduction de tout impôt canadien dû en raison des mêmes bénéfices, revenus ou gains.

b) Sous réserve des dispositions existantes de la législation canadienne concernant la détermination du surplus exonéré d'une corporation étrangère affiliée et de toute modification ultérieure de ces dispositions n'en affectant pas le principe, une société qui est un résident du Canada peut aux fins de l'impôt canadien, déduire, lors du calcul de son revenu imposable, tout dividende reçu qui provient du surplus exonéré d'une corporation étrangère affiliée qui est un résident de la Belgique.

3. Aux fins du présent article, les bénéfices, revenus ou gains d'un résident d'un Etat contractant, qui sont imposables dans l'autre Etat contractant conformément à la présente Convention sont considérés comme provenant de cet autre Etat.

V. Dispositions spéciales

Article XXIV

Non-discrimination

1. Les nationaux d'un Etat contractant ne sont soumis dans l'autre Etat contractant à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celle à laquelle sont ou pourront être assujettis les nationaux de cet autre Etat se trouvant dans la même situation.

2. Les apatrides résidents d'un Etat contractant ne sont soumis dans l'autre Etat contractant à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celle à laquelle sont ou pourront être assujettis les nationaux de cet Etat se trouvant dans la même situation.

3. Lorsqu'une personne physique résidente d'un Etat contractant est imposable dans l'autre Etat contractant sur des revenus visés à un ou plusieurs des articles VI, VII, XIII, XIV, XV, XVIII et XIX, l'impôt de cet autre Etat afférent auxdits revenus est, à sa demande, calculé au taux qui, compte tenu de sa situation et de ses charges de famille et du total desdits revenus, lui serait applicable si elle était un résident de cet autre Etat. Pour être recevable, une telle demande doit être présentée par écrit dans un délai de deux ans à compter de la fin de l'année au cours de laquelle les revenus en cause ont été réalisés.

4. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans l'autre Etat contractant n'est pas établie dans cet autre Etat d'une façon moins favorable que l'imposition des entreprises de cet autre Etat qui exercent la même activité.

5. Aucune disposition du présent article ne peut être interprétée comme empêchant la Belgique :

a) d'imposer globalement, au taux fixé par la législation nationale belge, les bénéfices ou revenus imputables à un établissement stable ou à une base fixe dont dispose en Belgique une société ou une entité imposable en Belgique comme société, qui est un résident du Canada;

b) de prélever le précompte mobilier sur les dividendes afférents à une participation se rattachant effectivement à un établissement stable ou une base fixe dont dispose en Belgique une société ou une entité imposable en Belgique comme société, qui est un résident du Canada.

6. Le terme « imposition », désigne dans le présent article les impôts visés par la présente Convention.

Article XXV

Procédure amiable

1. Lorsqu'un résident d'un Etat contractant estime que les mesures prises par un Etat contractant ou par chacun des deux Etats entraînent ou entraîneront pour lui une imposition non conforme à la présente Convention, il peut, sans préjudice des recours prévus par la législation nationale de ces Etats, adresser à l'autorité compétente de l'Etat contractant dont il est un résident, une

de la Canadese wetgeving in een belangrijker vermindering of tegemoetkoming voorziet, wordt de ingevolge de Belgische wetgeving en deze overeenkomst in België verschuldigde belasting ter zake van in België verkregen winsten, inkomsten of voordelen, in mindering gebracht van elke Canadese belasting in verband met dezelfde winsten, inkomsten of voordelen.

b) Onder voorbehoud van de bestaande bepalingen van de Canadese wetgeving betreffende de vaststelling van het belastingvrije overschot van een buitenlandse dochtervennootschap en van elke latere wijziging aan die bepalingen die geen afbreuk doet aan het principe daarvan, mag een vennootschap die inwoner is van Canada, voor de toepassing van de Canadese belasting bij de berekening van haar belastbaar inkomen alle dividenden aftrekken die zij ontvangen heeft uit het belastingvrije overschot van een buitenlandse dochtervennootschap die inwoner is van België.

c) Voor de toepassing van dit artikel worden winsten, inkomsten of voordelen van een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat, die volgens deze overeenkomst in de andere overeenkomstsluitende Staat belastbaar zijn, geacht uit die andere Staat afkomstig te zijn.

V. Bijzondere bepalingen

Artikel XXIV

Non-discriminatie

1. Onderdanen van een overeenkomstsluitende Staat worden in de andere overeenkomstsluitende Staat niet onderworpen aan enige belastingheffing of daarmede verband houdende verplichting, die anders of zwaarder is dan de belastingheffing en daarmede verband houdende verplichtingen waaraan onderdanen van die andere Staat onder gelijke omstandigheden worden of kunnen worden onderworpen.

2. Staatlozen die inwoner zijn van een overeenkomstsluitende Staat, worden in de andere overeenkomstsluitende Staat niet onderworpen aan enige belastingheffing of daarmede verband houdende verplichting die anders of zwaarder is dan de belastingheffing en daarmede verband houdende verplichtingen, waaraan onderdanen van die andere Staat onder gelijke omstandigheden zijn of kunnen worden onderworpen.

3. Indien een natuurlijke persoon die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat belastbaar is ter zake van inkomsten vermeld in één of in verschillende van de artikelen VI, VII, XIII, XIV, XV, XVIII en XIX, wordt de belasting van die andere Staat met betrekking tot die inkomsten op zijn verzoek berekend tegen het tarief dat met inachtneming van zijn gezinstoestand en zijn gezinslasten en van het geheel van die inkomsten, van toepassing zou zijn indien hij een inwoner van die andere Staat zou zijn. Om ontvankelijk te zijn moet een zodanig verzoek schriftelijk worden ingediend binnen een termijn van twee jaren vanaf het einde van het jaar waarin de desbetreffende inkomsten werden behaald.

4. De belastingheffing van een vaste inrichting, die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, is in die andere Staat niet ongunstiger dan de belastingheffing van ondernemingen van die andere Staat die dezelfde werkzaamheden uitoefenen.

5. Geen enkele bepaling van dit artikel mag dusdanig worden uitgelegd dat zij België belet :

a) de winsten of inkomsten die kunnen worden toegerekend aan een in België gelegen vaste inrichting of vaste basis van een vennootschap, of een in België als een vennootschap belastbare eenheid, die inwoner is van Canada, gezamenlijk aan belasting te onderwerpen tegen het tarief dat door de Belgische nationale wetgeving is bepaald;

b) de dividenden uit een deelneming die wezenlijk verbonden is met een in België gelegen vaste inrichting of vaste basis van een vennootschap, of een in België als een vennootschap belastbare eenheid, die inwoner is van Canada, aan de roerende voorheffing te onderwerpen.

6. In dit artikel betekent de uitdrukking « belastingheffing » de belastingen die het onderwerp van deze Overeenkomst uitmaken.

Artikel XXV

Regeling voor onderling overleg

1. Indien een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat van oordeel is dat de maatregelen van een overeenkomstsluitende Staat of van beide Staten voor hem leiden of zullen leiden tot een belastingheffing die niet in overeenstemming is met deze Overeenkomst, kan hij, onverminderd de rechtsmiddelen waarin de nationale wetgeving van die Staten voorziet, schriftelijk een met redenen omkleed

demande écrite et motivée de révision de cette imposition. Pour être recevable, ladite demande doit être présentée dans un délai de deux ans à compter de la première notification de la mesure qui révèle l'existence d'une imposition non conforme à la Convention.

2. L'autorité compétente visée au paragraphe 1 s'efforce si la réclamation lui paraît fondée et si elle n'est pas elle-même en mesure d'apporter une solution satisfaisante, de régler la question par voie d'accord amiable avec l'autorité compétente de l'autre Etat contractant, en vue d'éviter une imposition non conforme à la Convention.

3. Les autorités compétentes des Etats contractants s'efforcent, par voie d'accord, amiable, de résoudre les difficultés ou de dissiper les doutes auxquels peut donner lieu l'application de la Convention.

Article XXVI

Echange de renseignements

1. Les autorités compétentes des Etats contractants échangent les renseignements nécessaires pour appliquer les dispositions de la présente Convention et celles des lois internes des Etats contractants relatives aux impôts visés par la Convention dans la mesure où l'imposition qu'elles prévoient est conforme à la Convention.

Tout renseignement ainsi obtenu doit être tenu secret et ne peut être communiqué, en dehors du contribuable ou de son mandataire, qu'aux personnes ou autorités chargées de l'établissement ou du recouvrement des impôts visés par la présente Convention ou de l'examen des réclamations et recours y relatifs.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à l'un des Etats contractants l'obligation :

a) de prendre des dispositions administratives dérogeant à sa propre législation ou à sa pratique administrative ou à celles de l'autre Etat contractant;

b) de fournir des renseignements qui ne pourraient être obtenus sur la base de sa propre législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre Etat contractant;

c) de transmettre des renseignements qui révéleraient un secret commercial, industriel, professionnel ou un procédé commercial ou des renseignements dont la communication serait contraire à l'ordre public.

Article XXVII

Fonctionnaires diplomatiques et consulaires

1. Les dispositions de la présente Convention ne portent pas atteinte aux privilèges fiscaux dont bénéficient les membres des missions diplomatiques ou consulaires en vertu soit des règles générales du droit des gens, soit des dispositions d'accords particuliers.

2. Nonobstant les dispositions de l'article IV, toute personne physique qui est membre d'une mission diplomatique, consulaire ou permanente d'un Etat contractant établie dans l'autre Etat contractant ou dans un Etat tiers est réputée, aux fins de la présente Convention, être un résident de l'Etat d'envoi si elle y est soumise aux mêmes obligations, en matière d'impôt sur son revenu global, que les résidents de l'Etat d'envoi.

3. La présente Convention ne s'applique pas aux organisations internationales, à leurs organes ou à leurs fonctionnaires, ni aux personnes qui sont membres d'une mission diplomatique ou consulaire d'un Etat tiers, lorsqu'ils se trouvent sur le territoire d'un Etat contractant et qu'ils ne sont soumis dans aucun Etat contractant aux mêmes obligations en matière d'impôt sur leur revenu global que les résidents de cet Etat.

Article XXVIII

Dispositions diverses

1. Les dispositions de la présente Convention ne peuvent être interprétées comme limitant d'une manière quelconque les exonérations, abattements, déductions, crédits ou autres allègements qui sont ou seront accordés :

a) par la législation d'un Etat contractant pour la détermination de l'impôt prélevé par cet Etat, ou

verzoek om herziening van die belastingheffing richten aan de bevoegde autoriteit van de overeenkomstsluitende Staat, waarvan hij inwoner is. Om ontvankelijk te zijn, moet dat verzoek worden ingediend binnen een termijn van twee jaren vanaf de eerste betekening van de maatregel die het bestaan van een belastingheffing die niet in overeenstemming is met de Overeenkomst onthult.

2. De in paragraaf 1 bedoelde bevoegde autoriteit tracht, indien het bezwaar haar gegrond voorkomt en indien zij niet zelf in staat is tot een bevredigende oplossing te komen, de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming met de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat te regelen, ten einde een belastingheffing die niet in overeenstemming is met de Overeenkomst, te vermijden.

3. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten trachten moeilijkheden of twijfelpunten die mochten rijzen met betrekking tot de toepassing van de Overeenkomst in onderlinge overeenstemming op te lossen.

Artikel XXVI

Uitwisseling van inlichtingen

1. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die nodig zijn om uitvoering te geven aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de nationale wetten van de overeenkomstsluitende Staten met betrekking tot de belastingen waarop deze Overeenkomst van toepassing is, voor zover de belastingheffing waarin deze voorzien in overeenstemming is met de Overeenkomst.

Elke aldus bekomen inlichting moet geheim worden gehouden en mag, buiten de belastingplichtige of zijn gevolmachtigde, slechts worden medegedeeld aan personen of autoriteiten die belast zijn met de vestiging of de invordering van de in deze Overeenkomst bedoelde belastingen en met de behandeling van de desbetreffende bezwaarschriften en andere rechtsmiddelen.

2. In geen geval mogen de bepalingen van paragraaf 1 aldus worden uitgelegd, dat zij een van de overeenkomstsluitende Staten de verplichting opleggen :

a) administratieve maatregelen te nemen, welke afwijken van zijn eigen wetgeving of van zijn administratieve praktijk of van die van de andere overeenkomstsluitende Staat;

b) bijzonderheden te verstrekken, die niet verkrijgbaar zouden zijn volgens zijn eigen wetgeving of binnen het raam van zijn normale administratieve praktijk of van die van de andere overeenkomstsluitende Staat;

c) inlichtingen te verstrekken, die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswijze zouden onthullen, dan wel inlichtingen waarvan het verstrekken in strijd zou zijn met de openbare orde.

Artikel XXVII

Diplomatieke en consulaire ambtenaren

1. De bepalingen van deze Overeenkomst tasten in geen enkel opzicht de fiscale voorrechten aan die leden van diplomatieke of consulaire vertegenwoordigingen ontleen aan de algemene regelen van het volkenrecht of aan de bepalingen van bijzondere overeenkomsten.

2. Niettegenstaande de bepalingen van artikel IV, wordt elke natuurlijke persoon, die deel uitmaakt van een diplomatieke, consulaire of vaste vertegenwoordiging van een overeenkomstsluitende Staat die in de andere overeenkomstsluitende Staat of in een derde Staat is gevestigd, voor de toepassing van deze Overeenkomst geacht een inwoner te zijn van de Zendstaat indien hij aldaar aan dezelfde verplichtingen inzake belasting naar zijn gehele wereldinkomen is onderworpen als inwoners van die Zendstaat.

3. Deze Overeenkomst is niet van toepassing op internationale organisaties, hun organen of hun ambtenaren, noch op personen die deel uitmaken van een diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van een derde Staat, indien deze in een overeenkomstsluitende Staat verblijven en in geen overeenkomstsluitende Staat aan dezelfde verplichtingen inzake belasting naar hun gehele wereldinkomen zijn onderworpen als de inwoners van die Staat.

Artikel XXVIII

Diverse bepalingen

1. De bepalingen van deze Overeenkomst kunnen niet dusdanig worden uitgelegd dat zij op enigerlei wijze de vrijstellingen, aftrekken, verminderingen, verrekeningen of andere tegemoetkomingen beperken die worden of zullen worden verleend :

a) door de wetgeving van een overeenkomstsluitende Staat voor het bepalen van de door die Staat te heffen belasting, of

b) par tout autre accord intervenu entre les Etats contractants.

2. Aucune disposition de la présente Convention ne peut avoir pour effet de limiter l'imposition d'une société résidente de la Belgique en cas de rachat de ses propres actions ou parts ou à l'occasion du partage de son avoir social.

3. Aucune disposition de la présente Convention ne peut être interprétée comme empêchant le Canada de prélever son impôt sur les montants inclus dans le revenu d'un résident du Canada en vertu de l'article 91 de la Loi de l'impôt sur le revenu du Canada.

4. La présente Convention ne s'applique pas aux « corporations de placements appartenant à des non-résidents » telles qu'elles sont définies à l'article 133 de la Loi de l'impôt sur le revenu du Canada ou dans toute disposition semblable qui serait adoptée par le Canada après la signature de la Convention, ou aux revenus que les actionnaires de telles sociétés reçoivent de celles-ci.

5. Les autorités compétentes des Etats contractants communiquent directement entre elles pour l'application de la présente Convention et règlent d'un commun accord les modalités d'application de celle-ci.

VI. Dispositions finales

Article XXIX

Entrée en vigueur

1. La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification seront échangés à Bruxelles, aussitôt que possible.

2. La présente Convention entrera en vigueur le quinzième jour suivant celui de l'échange des instruments de ratification et elle s'appliquera :

a) en Belgique :

(i) aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier de l'année de l'échange des instruments de ratification;

(ii) aux autres impôts établis sur les revenus de périodes imposables prenant fin à partir du 31 décembre de l'année de cet échange;

b) au Canada :

(i) aux impôts retenus à la source sur les montants payés à des non-résidents ou portés à leurs crédit à partir du 1er janvier de l'année de l'échange des instruments de ratification;

(ii) aux autres impôts sur le revenu, pour toute année d'imposition commençant à partir du 1er janvier de l'année de cet échange.

Article XXX

Dénunciation

La présente Convention restera indéfiniment en vigueur; mais chacun des Etats contractants pourra, jusqu'au 30 juin inclus de toute année civile après la troisième année à partir de celle de l'échange des instruments de ratification, la dénoncer par écrit et par la voie diplomatique à l'autre Etat contractant. En cas de dénonciation avant le 1er juillet d'une telle année, la Convention cessera de s'appliquer :

a) en Belgique :

(i) à l'égard des impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement après le 31 décembre de l'année de la dénonciation;

(ii) à l'égard des autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables prenant fin à partir du 31 décembre de l'année qui suit immédiatement celle de la dénonciation;

b) au Canada :

(i) à l'égard des impôts retenus à la source sur les montants payés à des non-résidents ou portés à leur crédit après le 31 décembre de l'année de la dénonciation;

(ii) à l'égard des autres impôts sur le revenu pour toute année d'imposition commençant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de la dénonciation.

b) door elk ander akkoord tussen de overeenkomstsluitende Staten.

2. Generlei bepaling van deze Overeenkomst kan dusdanig uitwerking hebben dat de belastingheffing van een vennootschap die inwoner is van België beperkt wordt in geval van inkoop van haar eigen aandelen of delen of naar aanleiding van de verdeling van haar maatschappelijk vermogen.

3. Generlei bepaling van deze Overeenkomst kan dusdanig worden uitgelegd dat zij Canada belet belasting te heffen van de bedragen die in het inkomen van een inwoner van Canada worden begrepen ingevolge sectie 91 van de Canadese Wet op de inkomstenbelasting.

4. Deze Overeenkomst is niet van toepassing op « beleggingsmaatschappijen van niet-inwoners » zoals omschreven in sectie 133 van de Canadese Wet op de inkomstenbelasting of in elke andere gelijkaardige bepaling die in Canada na de ondertekening van deze Overeenkomst zou worden uitgevaardigd, of op de inkomsten die de aandeelhouders uit zulke maatschappijen verkrijgen.

5. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten stellen zich rechtstreeks met elkaar in verbinding met het oog op de toepassing van deze Overeenkomst en regelen in onderlinge overeenstemming de wijze van toepassing van deze Overeenkomst.

VI. Slotbepalingen

Artikel XXIX

Inwerkingtreding

1. Deze Overeenkomst zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zo spoedig mogelijk te Brussel worden uitgewisseld.

2. Deze Overeenkomst zal in werking treden op de vijftiende dag die volgt op de dag waarop de akten van bekrachtiging worden uitgewisseld en zij zal toepassing vinden :

a) in België :

(i) op de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari van het jaar van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging;

(ii) op de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die eindigen op of na 31 december van het jaar van de uitwisseling;

b) in Canada :

(i) op de bij de bron ingehouden belastingen op bedragen die op of na 1 januari van het jaar van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging aan niet-inwoners worden betaald of op hun rekening worden geschreven;

(ii) op de andere belastingen naar het inkomen voor elk belastingjaar dat op of na 1 januari van het jaar van de uitwisseling aanvangt.

Artikel XXX

Beëindiging

Deze Overeenkomst blijft voor onbepaalde tijd van kracht; maar elk van de overeenkomstsluitende Staten kan tot en met de 30e juni van elk kalenderjaar na het derde jaar met ingang van het jaar van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging aan de andere overeenkomstsluitende Staat langs diplomatieke weg een schriftelijke opzegging doen toekomen. In geval van opzegging voor 1 juli van zodanig jaar, houdt de Overeenkomst op toepassing te vinden :

a) in België :

(i) met betrekking tot de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld na 31 december van het jaar waarin de opzegging is gedaan;

(ii) met betrekking tot de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die eindigen op of na 31 december van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat van de opzegging;

b) in Canada :

(i) met betrekking tot de bij de bron ingehouden belastingen op bedragen die na 31 december van het jaar van de opzegging aan niet-inwoners worden betaald of op hun rekening worden geschreven;

(ii) met betrekking tot de andere belastingen naar het inkomen voor elk belastingjaar dat aanvangt op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat van de opzegging.

En foi de quoi, les soussignés dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Accord.

Fait en double exemplaire à Ottawa, le 29 mai 1975, en langues française, néerlandaise et anglaise, les trois textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement
du Royaume de Belgique :
M. Rymenans

Pour le Gouvernement
du Canada :
G. Pelletier

Ter oorkonde waarvan de daartoe behoorlijk gemachtigde ondergetekenden dit Akkoord hebben ondertekend.

Gedaan in tweevoud te Ottawa, op 29 mei 1975, in de Franse, de Nederlandse en de Engelse taal, de drie teksten zijnde gelijklijk authentiek.

Voor de Regering
van het Koninkrijk België :
M. Rymenans

Voor de Regering
van Canada :
G. Pelletier